

DOMOLJUB

Izide vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Stev. 50.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1909.

Leto XXII.

Novе volitve.

Za državni zbor utegnejo priti po novem letu volitve. Nemci se namreč nečejo ukloniti pravičnim zahtevam Slovanskih poslancev in ti ne morejo odstopiti od svojih pravičnih zahtev. To seveda Nemcem ne bo prav nič pomagalo. Počasi gre, gre pa gotovo. Nemci so hoteli gospodovati v naši državni polovici in so tudi dejansko imeli vso moč v rokah. Ko se je uveljavila splošna volivna pravica, je bilo njihovo gospodarstvo že zapečateneno. Ne čudimo se, da se še upirajo, in da poizkušajo, kar morejo; vedo pa sami, da je njihova reč izgubljena. Brezpomembna bo kmalu tudi surova sila, ki ž njo Lah in Gorici, Trstu in v Istri nasprotuje našim pravicam. Lepši časi se nam obetajo.

Zlasti mi Slovenci in Hrvati se lahko veselimo, ker je pametno delo naših poslancev že sedaj prekucnilo mnogo nemških malikov in visoko vzdignilo pomen našega ljudstva. Še lože bi bilo to po volitvah, ko izginejo zadnji liberalni ostanki izmed naših poslancev tja, kamor spadajo. Mi se volitev ne bojimo, ker vemo, da ljudstvo trdno stoji pod zastavo Vseslovenske Ljudske Stranke.

Upati smemo, da bi tudi med Hrvatmi noben liberalec ne dobil več poslanstva, ker — hvala Bogu — tudi v Istri in Dalmaciji se vedno bolj spoznava, da je treba za pametno politiko jasno izražene krščanske ljudske stranke.

Svobodomiselní grdi nameni so se izjalovili. Danes se nihče ne drzne priti pred zbornico z zahtevo po svobodni volji ali civilnem zakonu; in ko bi prišel, bi ga ogromna večina pognala v kot. Liberalna politika je v naši državi zdaj nemogoča. Treba je pa seveda

pazljivosti za naprej. Za popoln propad liberalne svojati si mi pravzaprav iskreno želimo novih volitev. To bi jih dobili liberalci po grbi v celi naši domovini in brezdvojbe bi tak živahen boj, ki ga prinašajo s seboj volitve, vzdramil zaspance, utrdil omahljivce in ponižal posamezne liberalne kričarje.

Iz dunajskih listov posnemamo, da je že sedaj veljava slovenskih poslancev tolika, da so se Nemci že sprijaznili z mislijo na slovenskega ministra. Pisali so, da bomo dobili poljedelsko ministrstvo. Nekaj je moralo biti na tem, ker še do nedavna so tako zaničljivo pisali o Slovencih, kakor da bi prav nič ne pomenjali in slovenskega kmeta so prezirali, kar so le mogli. Ne omenjamo tega zato, kot bi mislili, da bi s svojim ministrom že vse dosegli. Potem bi se šele moralo začeti novo plodnosno delo. Reči pa pač smemo, da bi si pred štirimi leti nihče ne bil sanjal, da se bodo Nemci v tem oziru toliko spametovali.

Naši liberalci bi seveda tudi radi videli, da bi prišel kak Jugoslovan za ministra, a Slovenca si ne žele, ker vedo, da bi moral biti iz naše stranke. In — kar je poglavitno, — pri tem se jim gre samo za uradniška vprašanja: imenovanje in avanziranje uradnikov, to je zanje glavna reč. Mi ne pravimo, da to nima pomena, ker dobro vemo, kako sedaj tujci sede v uradniških stolih in upravljajo in sodijo naše ljudstvo.

Da se krivice odpravijo v tem oziru, moramo vsi sodelovati, toda pri tem pa ne smemo prezreti, da zija med večino uradništva in med našim ljudstvom velik prepad. Uradniki so še po večini liberalni, liberalcu pa naše zavedno ljudstvo ne zaupa, naj obleče tudi zlat frak nase, ali naj tudi razpolaga z žandarji in briči. Slovenski poslanci

pa morajo delati politiko našega ljudstva in se morajo borovati proti vsem njegovim sovražnikom. Tu ne sme biti nobenih ozirov.

Naše ljudstvo je zrelo. Vara se, kdor misli, da se da komurkoli komandirati. Edine njegova komanda je krščansko prepričanje in vest. Če se nam vsili volivni boj, ga bomo izvojevali pogumno in moško in notranje okrepjeni in na zunaj utrjeni pojdemo naprej za cilji naše slovenske ljudske krščanske politike.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Razmere v naši zbornici se v glavnem niso prav nič izpremenile. Vsa izprememba obstoji v tem, da zahtevajo Nemci sedaj to, čez nekaj časa pa zopet kaj drugega. Kot brez glave se poizkušajo izviti iz zagate, v katero jih je pripravila previdna politika »Slovenske Jednote«, ki je imela pred očmi le en edini namen, namreč priboriti vsem avstrijskim narodom pravice, ki jim gredo, in zlomiti protinaravni vladni zistem v Avstriji. V začetku so poizkušali Nemci kar gladko utajiti vse krivice, ki se godé nenemškim avstrijskim narodom. Ko so jih očitni dokazi prisilili, so priznali, da se redno delo v zbornici res ne bo moglo začeti, če se ne odstrani sedanja vlada, in so bili celo pripravljeni žrtvovati Schreinerja in druge take ekselence. Toda, ko so jim Slovani povedali, da njihov boj ne velja posameznim osebam v vladi, temveč celemu načinu, po katerem se sedaj vlada v Avstriji, in da je treba tega izpremeniti, so pa Nemci zopet izgubili

korajžo, da bi tudi to potrebno priznali. Ustrašili so se namreč posledic, ki slede po zakonih zdrave človeške pameti iz tega priznanja. Prva tako posledica bi bila, da bi se začelo Slovonom meriti z isto mero kot Nemcem, in bi torej imeli Slovani tudi v vladi toliko besede, kot Nemci. To pa Nemcem noče v glavo. Kadar gre za to, da bi dobili Slovani kaj več pravic, tedaj so tudi najbolj napredni Nemci starokopitneži, kakor si večjih sploh ni mogoče misliti. — Zopet niso hoteli Nemci o kaki izpremembli v vladi nič slišati, zmernejše stranke so pa začele zahtevati, da se najprej dovoli začasni proračun še sedanji vladi, potem bi pa bile pripravljene pogajati se o izpremembli vlade. Dasi čutijo, da svojih krivičnih predprav ne bodo mogli več oteiti, vendar poizkušajo še nekaj časa polegati po gorki in mehki postelji, ki je niso zaslužili in iz katere jih preté vreči toliko zaničevani Slovani. Seveda v sredstvih niso posebno izbirični. Po časopisih lažejo, da iščejo voditelji »Slovanske Jednote« povsod in tudi v boju proti vladi le svojih koristi, da jim je le za ministrske sedeže itd. Na ta način bi radi zavozljali politične razmere, ki so same po sebi dovolj jasne in le v toliko meglene, v kolikor Nemci ne poznajo, oziroma nočejo poznati temeljnega zakona pravičnosti, da se mora dati vsakemu, kar mu gre. In dokler tega ne priznajo, je vsako premirje nemogoče. Zato tudi s tem, da so Slovani dopustili razpravo o začasnem proračunu, še nikakor niso zagotovljene rečne razmere v zbornici. »Slovanska Jednota« je s tem samo pokazala, da ji je mnogo na tem, da državni zbor deluje in da je pripravljena skleniti premirje, če se odstrani glavna ovira, sedanja vlada. To pa zahteva »Slovanska Jednota« še vedno in od te zahteve ne odstopi pod nobenim pogojem. To je poudarjal v proračunski razpravi tudi dr. Šusteršič, ki je napravil s svojim govorom velik utis. Dejal je, da so sedanje parlamentarne razmere take, da jih ne more izpremeniti nobeno polovičarsko delo, temveč samo res temeljita izprememba v vladnem načinu. Sedanji vladi ne dovoli »Jednota« niti vinarja, niti enega vojaškega novinca. Podpirati bi mogla samo vlado, ki bi bila že tako sestavljena, da bi bilo upati, da bo pravična vsem narodom. Za enkrat je pa nemogoče, da bi bila taka vlada sestavljena iz poslancev, zato je sedaj »Jednota« za uradniško vlado, ki naj bi pripravila tla parlamentarni. Ni pa mogoče, da bi se med narodi, med katerimi vladajo tako napete razmere, kot med avstrijskimi, sklenil kar naenkrat trajen mir. Mogoči so le kompromisi v posameznih slučajih med »Slovansko Jednoto« in zvezo nemških strank, toda to le tedaj, če se izpremeni vladni način. Tako je načelnik V. L. S. poudaril še enkrat pravi namen boja proti vladi in razpršil zadnje megle, v katere so poizkušali prijatelji sedanje vlade zaviti ves

položaj. Jasno je, da se mora kmalu odločiti na to ali ono stran, zlasti, ker je novo leto že pred durmi, vlada pa še nima pod streho proračuna, pooblastila za trgovske pogodbe in drugih svojih zahtev, pa tudi nima upanja, da bi to dosegla o pravem času in po rednih potih, ker brez »Slovanske Jednote« nima večine za seboj.

OGRSKO.

Cesar še vedno zahteva, da izvrši sedanja ogrska vlada naloge, ki jih je obljubila izpeljati, in noče o njenem odstopu ničesar slišati, dokler ne izpolni svojih obljub. To seveda ni posebno všeč gospodom, ki radi veliko obljubijo, da pridejo do moči, a nimajo navade, da bi svoje obljube tudi izpolnili. Naučni minister Apponyi se dela celo razžaljenega, ker vladar zahteva, da izvrši vlada svoje dolžnosti, in grozi, da se umakne za vedno iz javnega življenja, če cesar ne odneha. Slovaki, ki dobro čutijo trdo Apponyjevo roko, bi sicer ravno ne jokali za njim, pomagal bi jim pa njegov odstop tudi ne veliko. — Sedaj se je menda Weckerle zopet udal, da prevzame sestavo novega ministrstva, v katerem bi še ostal Košut. Andrassy in Apponyi bi pa izstopila iz vlade.

BOSNA.

Sedaj pričakujejo že z vso gotovostjo, da bosanski deželni zbor ne bo dovolil, da bi se bosanski kmetje »odkupovali« s pomočjo znane oderuške mažarske banke, s katero je poizkušal skupni finančni minister pomagati mažarskim židom spravljati hrvaške kmete-domačine na beraško palico. S tem sedaj že tudi računajo in izkušajo svojim ljudem pomagati na drug način. Začeli so namreč vabiti bosanske trgovce na novoustanovljeni gospodarski oddelek deželne vlade, češ, da rabijo za delegacije izkaz, odkod naročajo trgovci svoje blago. Če pravi trgovec, da naroča v Avstriji, se mu naroči, naj v prihodnje naroči vsaj polovico na Ogrskem, da se Mažari ne bodo pritoževali v delegacijah. Zlasti pritiskajo na one, ki imajo kaj naročil od vlade. »Hrvatski Dnevnik«, ki je prvi prinesel to vest, je bil radi tega zaplenjen, toda vlada odlašala tožbo, ki jo po tiskovnem zakonu mora vložiti proti listu, ker je uredništvo obljubilo, da pove pri obravnavi imena onih trgovcev, na katere se je uplivalo na omenjeni način. Tako torej prihranijo mažarski tovarnarji stroške za agente, katere jim nadomestuje bosanska deželna vlada sama.

HRVAŠKO.

Zarotniškemu procesu v Zagrebu sledi sedaj drug, mnogo bolj zanimiv na Dunaju. 50 hrvatskih poslancev toži nemškega zgodovinarja dr. Friedjunga in urednika kršč.-social. »Reichspost«, Ambrosa, zaradi raznih člankov, v katerih se očita posameznim poslanca, da so bili od srbske vlade podkupljeni, da bi delali na Hrvaškem srbsko pro-

pagando. Oba obtoženca sta obljubila dokaze za svoje trditve, in dr. Friedjung je že pokazal fotografije raznih listin, ki dokazujejo, da je srbska vlada plačevala nekaterim poslancem, predvsem Supilu, precej velike vsote. Ko so bile spomlad razmere med našo državo in Srbijo tako zelo napete, je baje dobil Supilo od srbske vlade poziv, da zaneti vstajo na Hrvaškem in tako podpira revolucijo v Bosni, ki se je pripravljala. Obravnava obeta spraviti na dan marsikako zanimivost in posvetiti v nerazumljive hrvaške politične razmere. Marsikaj bo postalo razumljivo, če so resnični vsi dokazi, ki jih imata obtoženca v rokah. — »Slovanski klub« in »Jugoslovanska zveza« sta predložila Bienenrthu in naučnemu ministru spomenico, ki zahteva, da se prizna pri nas veljavnost izpitov na zagrebškem vseučilišču.

ITALIJA.

Novi ministrski predsednik je baron Sonnino. Zunanji minister je grof Guicciardini, ki Avstriji ni posebno prijazen.

LISTEK.

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl
(Dalje.)

»Jezus, Marija!« je kriknila žena ter odskočila nekaj korakov nazaj.

»Ne boj se, nič zalega se ti ne bo zgodilo!« je dejal Jošt pomirljivo.

»Zvabil si me v past . . . Kaj hočeš od mene?« se je razvnela Tilka, segla po nabitem samokresu in ga nastavila Joštu na prsi.

»Za Boga, otrok, ali misliš ustreliti lastnega očeta?« se je zgrozil Jošt.

»Očeta? Kdo naj je moj oče? Nemara ti? . . . Ta bi bila lepa!«

»Ne pomaga nič, tako je in nič drugače, ljuba Tilka — ali pravzaprav Marietta! — Kajti pri krstu smo ti dali ime Marija . . .; toda najprej te moram opomniti, da se tako ne sprejema svojega očeta, ki je koprnel in zdihoval nad dvajset let po svoji hčerki — ne, zares ne, najsi je oče potepuh.«

»Kaj, ti še zmerom trdiš, da si moj oče? — O podlost predrzna!«

»Otrok, ti me žališ . . . Potrdim ti lahko s prisego.«

»Nepridiprav, ki je sedel dvakrat v ječi, bo prisegel tudi po krivem!«

»Otrok, ali te res ni sram tako neupoštljivo govoriti o svojem očetu? . . . Dokažem ti jasno kot beli dan, da sem res tvoj oče . . . tu so dokazi, na!«

Segel je v suknjič in prinesel nekaj zamazanih listin. Toda Lokarici ni bilo do listin, vprašala je vsa razburjena:

»In kdo je potem moja mati?«

»Najbrž moja žena, ali ne? Moja Marietta, Bog ji daj dobro! Bila je Italijanka in je že zdavnaj v grobu . . . I seveda, tega ne moreš vedeti, zato ti

moram razložiti. Ko sem izgubil svojo domačijo, borno kajžico, sem se poprijel trgovine z žganjem. Prišel sem s svojim blagom v Gorico in tu sem našel Marietto — služila je takrat v neki gostilni. Čez leto dni sva se vzela. Nato me je zadela tista nesreča z Lokarjem. Nisem napak človek, toda nagle jeze in srdit! Strahovito me je zbadal, obšipal z najgršimi psovskami — mahnil sem in bilo je po njem . . . Ko sem sedel v Gorici v preiskovalnem zaporu, me je obiskala Marietta. Takrat si ti prišla na svet. Pozneje je prišla še dvakrat v ječo in mi pokazala tebe, ubogega črviča, tako da sva oba jokala. — Bil sem obsojen in Marietta je skoraj obupala. Revica je bila zapuščena, in ker te ni mogla preživiti, te je pustila Lokarjevimi in odšla služiti.«

»Pustila — zavrgla — in pri Lokarjevih! — Čemu ravno pri Lokarjevih?«

»Ker so ji povedali, da je Lokarici umrlo dete —; vedela je, da te bodo tem rajši sprejeli za svojo. Pri Lokarjevih je bil res pripraven kraj.«

»In zato si jim v zahvalo požgal domačijo?«

»Ne domačijo — samo skednje in hleve! — Ako bi ne bilo tebe, bi bil zapalil tudi hišo; tako pa te nisem maral spravljati v nevarnost; podteknil sem samo pri skednju — iz srda in maščevanja; kajti Lokar je imel vsled svojega jezikovanja in psovanja vso mojo nesrečo in vse moje zapore na vesti.«

»O usmiljeni Bog, je-li mogoče? Kako hudo me tepeš!« je jela tarnati Tilka.

»Tako je, nič drugače! — Le poglej, tu so dokazi!«

Prižgal je svečo in ob njenem svitu razgrnil listine.

»Vidiš, to je tvoj krstni list; ni še davno tega, ko sem si ga dal izpisati od župnika . . . Le čitajva: Marija Seljak, zakonska hči Jošta Seljaka in Marije Sandrinelli, rojena 21. svečana 1840 . . . Saj se ujema s tvojo starostjo, ali ne? . . . Ta otrok je potem kar izginil. Ali si kdaj čula, da bi imel Jošt kako hčerko?«

»Saj je deklica lahko umrla,« mu je oporekla Tilka.

»Če pa ni . . . Tudi za to imam dokaz. Glej, to pismo mi je pisala Marietta, moja žena — tvoja mati; prejel sem ga, ko sem prvič bival v ječi, še preden je pogorelo pri Lokarjevih. Citaj!«

Tilka je vzela pismo in Jošt je posvetil s svečo . . . Bile so pismenke, kakor jih piše ženska roka. Podpisana Marietta naznanja svojemu možu, da je pustila svoje dete, malo Marietto, pred večnimi vrati Lokarjeve hiše in je Lokarica najdenko sprejela za svojo, zlasti ker ji je smrt ugrabila lastnega otroka. Deklici Marietti so nadeli ime Tilka in ji je prav dobro. Na koncu pisma stoji prošnja, naj Jošt vedno pusti Tilko pri Lokarju ter previdno molči o svojem očetovstvu, ker je tako najboljše preskrbljena; tako ugodnega življenja bi ji lastni stariši nikdar ne mogli privoščiti.«

Tilka — Marietta — je bridko zaplakala, ko je prečitala pismo. Jošt pa je dejal:

»In da ti preženem sploh vsak dvom, ti hočem povedati še neko znamenje na telesu . . . Najin otrok, mala Marietta, je imel na levi nogi tretji in četrti prstek popolnoma zraščene . . . Ali nimaš ti tako?«

»Križi božji!« je vrisnila Lokarica, »res je . . . Zdaj sem najnesrečnejše

bitje na svetu!«

»Tega ravno ni treba trditi, otrok moj!«

Tilki je pokalo srce od bridkosti. Slednjič je vzdiknila:

»O moj Bog! O moj Bog! Če pride to mojemu možu na uho, potem gorje mi . . . Torej hči tistega, ki je ubil njegovega očeta in požgal — oooh! — Jošt, o — ti niti ne veš, kako te sovraži! Odslej bo sovražil še mene, saj ne more drugače . . . Če izve, me ne pogleda vse žive dni . . . Izgubiti njegovo srce je hudo; biti prezirana, zaničevana, ne — tega ne prenesem.«

»Vem, vem; tudi on je podedoval tisto staro Lokarjevo visokost . . . Toda, Marietta, saj ni tako hudo. Ni treba, da bi vse izvedel.«

»Kaj, da ne bo izvedel? Ali hočeš prikriti, Jošt — o—?«

»Da, da, le reci besedo oče! — Sicer pa, če tudi ne rečeš, nazivaj me, kakor hočeš . . . Tvojega moža seveda prav nič ne briga, kakšne vezi so med nama. Zato sem tako skrbel, da si prišla semkaj sama, brez spremljevalca. Če imaš le količkaj pameti in želiš opomoči svojemu očetu, potem odide Jošt še nocoj odtod — za vselej. Živa duša ne bo izvedela, da sem bil tvoj oče.«

»Jošt . . . oče! Kar povej, vse ti storim, vse sem pripravljena!«

»Marietta, zame v tem kraju ni več prostora. Kakor garjev pes begam okrog; vse me preganja, povsod sem jim na poti. — O, to je peklenko življenje! Malo da ne obupam! Iti moram proč — proč — v Ameriko, kjer me nihče ne pozna. Tam postanem nov, drugačen človek. Toda ni enega beliča nimam v žepu, dočim rabim petsto kron, da morem tjakaj. — Marietta, daj mi denarja!«

Razgled po domovini.

Liberalci v skrbah. Ko se je pri domnevanju o spremnitvi ministrstva govorilo tudi o tem, da stopi mogoče kak Jugoslovan v ministrstvo, je bil takoj liberalni tabor v skrbah, ker nihče liberalnih politikarjev ne upošteva. Kar na celem se je resnicoljubni »Narod« izmislil, da »Slovenski klub« zahteva, da postane g. poslanec Povše minister za javna dela. »Slovenski klub« o vsem tem ničesar sklepal ni. Če pride v ministrstvo kak Jugoslovan, še ni znano, znano pa je, da od liberalnih slovenskih poslancev gotovo nobeden ne pride. Od tod tudi ves strah.

Dr. Tavčar je imel v šiški shod. Iz dr. Tavčarjevega govora se je dobro poznalo, kako moč čuti, da liberalna stranka hira. Zabavljal je čez deželni odbor in pa čez delovanje kaplanov. Pač stare Tavčarjeve pesmi, ki pa niso več lepe, in imajo vedno manj poslušalcev. Da dr. Tavčarju delovanje gospodov kaplanov ni všeč, seveda radi verujemo, samo pomagalo mu to ne bode.

Imenovanja. Notranji minister je imenoval za okrajnega glavarja v Kranju Frančiška Schitnika, dosedanjšega začasnega okrajnega glavarja v Postojni. Vodstvo okrajnega glavarstva v Postojni pa je poverjeno dr. Antonu Pilshoferju, tajniku deželne vlade. Za deželnosodnega svetnika je imenovan v Ljubljani okrajni sodnik Franc Milčinski.

Premišljevanje »Slovenskega Doma«. Kakor liberalno časopisje na Slovenskem sploh, tako mora tudi najnovejši liberalni »kmečki« listič »Slovenski Dom« priznati, da je S. L. S. na Kranjskem napredovala in dobila moč v deželi. Zanimivo je, kako se zanima za naš razvoj in razmotriva po vzrokih okrepitve S. L. S. Kar naravnost priznava, da je S. L. S. znala ceniti moč in pomen organizacije in je zato tudi skrbela za krepko organizacijo, liberalna stranka se pa za to ni brigala in tako tudi pomogla klerikalcem od zmage do zmage in »to je,« pravi listič, »napaka, ki je bila za nas usodepolna«. Vendar ena odkrita beseda, ko liberalci sami

priznavajo, da niso za nič. No, liberalci bi že tudi organizirali, samo ni jih, da bi šli za njimi. Naravnost smešno pa navaja nadaljni vzrok, zakaj je S. L. S. prišla do moči, trditev, da je vlada počpirala naše delo. To trdijo isti liberalci, ki so klečep plazili za vlado, kjerkoli so mogli in se vezali z Nemci, da bi skupno mogli ovirati uspehe S. L. S. Kje je imela kaka stranka hujše nasprotnike, kakor ravno S. L. S. na Kranjskem? Neumorno delo in pa načela so bili, ki so pripeljali S. L. S. do zmage nad nasprotniki. Vsi dobri naveti in prizadevanja »Slovenskemu Domu« in njegovim maloštevilnim prišastem ne bodo dosti pomagali.

Za slovenske pravice se bije hud boj v Trstu. Preteklo nedeljo so hoteli prirediti Slovenci manifestačni shod za slovenske šole. Kakšen strah imajo Italijani pred Slovenci, so pokazali s tem, da je policija shod prepovedala. Kljub temu se je zbrala velika množica Slovencev ter je priredila demonstrativni sprevod po mestu. Bilo je pri sprevodu nad 2000 ljudi. Italijani so

Slovence izzivali ter celo streljali nanje. Slovenci so hoteli pred namestništvo, da razodenejo svoje želje. Policija je nastopila z vso silo in aretirala nekaj ljudi. Končno se je množica razšla. Ta prepoved in nastop policije je pač žalosten dokaz, kakšna je sedanja vlada nasproti Slovincem. Ni se tedaj čuditi, če naši poslanci ne capljajo za tako Slovincem sovražno vlado. Ker je bil prvi napovedani shod prepovedan, sklicuje se na nedeljo drugi shod.

Koroški Slovenci zlasti zadnje čase izkušajo fanatično nemško nasilstvo. Šole so na Koroškem pravi zavodi ponemčevanja naše slovenske mladine. Na kolodvorih se na slovensko zahtevo niti ne dobi voznih listkov, da, celo aretirajo one, ki v Celovcu na kolodvoru slovensko zahtevajo listkov. Proti tem žalostnim razmeram je v državnem zboru zlasti poslanec Grafenauer ostro nastopil in očital vladi pristansko postopanje. Varovati slovenske pokrajine pred nemškim nasilstvom se prizadeva slovensko obrambno gibanje, ki izkuša zlasti z denarjem poslanim za obmejne Slovence, podpirati slovenske šole in slovenska društva. Vsakega zavednega Slovence dolžnost je, da prispeva, kolikor more v ta namen. Spominjajte se obmejnih Slovencev, ko plačate naročnino za knjige družbe svetega Mohorja!

Vinogradniki protestirajo. Finančni minister se je udal milijonarjem, ki imajo pivovarne, ter umaknil načrt novega davka na pivo, za vinogradnike pa ni poznal iste prizanesljivosti in jim napravil nov davek na vino. Vsakdo mora priznati, da je pivovarstvo popolnoma drugače kakor vinarstvo. Pivovar naravnost zvari piva kolikor hoče, cene vzdržujejo pivovarniški karteli, ki se ozirajo le na svoje interese; vinogradnik pa je odvisen od letine. Vinogradniki niso organizirani, kakor pivovarnarji, zato divja med njimi, zlasti v dobrih letinah, najhujša konkurenca. Vsled dobre letine je v zadnjih dveh letih padla cena vina nad polovico. Ne določa cene vina vinogradnik, ampak odvisen je popolnoma od odjemalca. Zato pomeni načrt novega davka na vino najhujši udarec malemu vinogradniku. Proti nameravanemu davku so nastopile z vso odločnostjo kmetijske zveze v vinorodnih krajih. Na Štajerskem in Kranjskem so se vršili zadnje nedelje množični shodi. Uvažujoč slab gospodarski položaj vinogradnikov, ki so ga med drugim povzročile: razne trne bolezni, z ogromnimi stroški združeno prenovljenje vinogradov, obilen vinski pridelek zadnjih let, še ne urejena vinska trgovina, so ljudstvo in poslanci odločno protestirali proti novemu vinskemu zakonu, ki bi v prvi vrsti škodoval vinogradnikom.

V Ricmanjih bodo v četrtek, dne 16. t. m. volili svojega prvega župnika. Tudi cerkev je že popravljena. Upati je, da zavlada po dolgem času in beganju vendar enkrat mir.

Župnik utonil. V noči od 1. na 2. t. m. je č. g. Kramarič, župnik iz Vrha pri Vinici, po nesreči padel iz mosta v jako naraslo Kolpo. Pokojnik je bil rojen leta 1858., v mašnika je bil posvečen leta 1885. Trupla ponesrečenega še niso mogli dobiti.

Nesreča na železnici. Iz tovrnega vlaka je padel 28-letni sprevodnik Jakob Sušič blizu Dutovelj na Krasu. Kolesa so ga tako razmesarila, da trupla skoro ni bilo spoznati.

g. K. s. politično društvo za radovljški okraj bo imelo občni zbor na praznik sv. Štefana v Bohinjski Bistrici ob pol 4. popoldne.

Šentpetersko prosvetno društvo je priredilo dobro obiskan Miklavžev večer pri Majarončku. Lepo petje in krasen Miklavž s svojim nastopom je bil vsem prav zelo všeč. V nedeljo 19. t. m. priredi imenovano društvo v veliki dvorani pri Poljšaku na Martinovi cesti narodno igro »Tihotapec«, s petjem in deklamacijami in govorom. Začetek ob šesti uri zvečer.

Šentue'rska Marijina družba za moše in mladeniče je pri svojem občnem zboru izvolila za vodnika možem g. Jožefa Sedmaka, mladeničem pa Franceta Vihtelič. Na sv. Andreja je pri družbeni sveti maši iz prijaznosti krasno popeval mešani zbor šentpeterskega prosvetnega društva. Veseli smo tega pojava. To je namreč pravo razmerje, da si gredo Marijine družbe in izobraževalna društva na roko.

V poduk našemu slovenskemu delavstvu pri sedmograški lesni industriji. Pri nekaterih lesnih podjetjih na Sedmograškem in v Slavoniji vladajo razmere, ki so v veliko škodo našemu slovenskemu delavstvu. Zato treba naše delavstvo na to opozoriti. Tam se namreč naše delavstvo izkorišča, včasih naravnost sirovo z njim ravna. Delo je težko, trpljenja dosti in mnogo drugih neprijetnosti; zato pa mora biti tudi temu plača primerna in ravnanje dostojno. Naši drvarji pusté svoje najboljše moči tam, zato je čisto upravičena zahteva, da so za to vsaj pošteno plačani. Kaj treba torej storiti, da se to doseže? Pisatelj teh vrstic, kateremu so ondote razmere dobro znane, nasvetuje to-le: Ko pridejo dotični agentje meseca januarja, februarja ali marca na Kranjsko, Koroško ali Tolminsko, odločno zahtevajte sledeče: 1. Prejemanje lesa v šumi naj se pošteno meri, zato mora biti pri vsakem hlodu kontrola od vaše strani dovoljena. — 2. Glede prejetja hrane od strani podjetnika si, če le mogoče, ohranite proste roke. Ta hrana je večinoma pokvarjeno blago, vrh tega predraga in vaga prepičla. Redno manjka pri vagi 15 do 20 odstotkov. Ako drugače ne gre, zahtevajte vsaj, da smete vsakokrat vago kontrolirati ali pa svojo vago napraviti, na kateri se vam vaga. — 3. Ko boste to od agenta zahtevali, vam bo seveda vse obljubil; toda vi ne smete biti s prazno obljubo zadovoljni.

Zahtevajte, da vam dá vse to črno na belem, t. j. pismeno. — Dragi delavci! Ako boste ravnali po teh nasvetih, se ne boste kesali. Če kdo vé še kaj boljšega, pa naj svetuje!

Dvanajst Marijinih pesmi za mešani zbor, zložil Stanko Premrl. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena partituri 1 K 80 vin., posameznim glasovom pa 40 vinarjev. — Gospod Stanko Premrl, vodja stolnega kora v Ljubljani, nam podaja prelepo božično darilo v obliki Marijinih pesmi; prvi sad njegove muze, odkar se je povrnil iz visoke glasbene šole, in sicer zreli sad, ki ga ni treba šele mediti, ampak se zamore takoj postaviti na mizo, da se vžije. Premrl vé, kaj hoče, on ne hodi izhojena pota, ampak krene lastno pot. Motivi njegovih pesmi so elegantni, enako oddaljeni od prevelike mehko-be, kakor od one puščobe, ki se ne prilega svojstvu našega naroda. Pesmi so prijazne, iskren polet rahlo, čutnega skadatelja, harmonija čista kot steklo, postop glasov izredno samostojen, oblika pesemška, a ne šablonska. Vsaka pesem ima svoje vrline, a poseben vtis bo naredilo krasno stopnjevanje proti koncu pete številke. Nekaj posebnega so tudi sekvence v številkah enajsti, najprej v moškem in potem v mešanem zboru. — Tisek in papir je lep. Izdaja korektna. Sopran in alt, tenor in bas sta tiskana skupaj. — Veseli smemo biti teh pesmi, ker ž njimi se je obogatila naša cerkveno-glasbena literatura za lepo delo. Vsem pevovodjem pa bodi povedano: Nihče naj ne izvaja teh pesmi (in nobenih), da jih ne bi temeljito naštudiral in se zlasti oziral na »tempo«. Vsi kori pa, ki se bodo potrudili zanje, bodo imeli izreden užitek. — P. Hugolin.

»Ljudska knjižnica« je izdala ravnokar svoj 9. zvezek, ki vsebuje: Jakoba Aleševca izbrani spisi. Drugi popravljeni natis. Priredil Jožef Volc. I. zvezek: Kako sem se jaz likal. I. del. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K 20 vin., vezano 2 K. — Slovenci potrebujemo dobrega, zdravega berila, berila, ki nas poučuje in nam bistri duh, a nam obenem tudi razveseljuje srce. Za tako berilo nam kaj lepo skrbi »Ljudska knjižnica«. Z veseljem smo segli po dosedanjih njenih zvezkih, in ko nam sedaj podaja v roke nov zvezek, se nam je ž njim še posebno prikupila. V tem delu popisuje Alešovec zgodovino svoje umske in srčne naobrazbe od najprvotnejših začetkov v domači hiši. Zvezek vsebuje pet poglavij, ki so naslovljena: 1. Doma. — 2. V šolo. — 3. Začne se nemščina. — 4. Klosterski muc. — 5. Z nemščino gre naprej. Njegova izobrazba korenini v domači rodbini, ki mu je podala vse pogoje za nadaljno izobrazbo; najprej obiskuje novoustanovljeno domačo vaško šolo in nadaljuje svoje trde študije v Kamniku. — Alešovec ne bo treba našemu ljudstvu še posebej priporočati. Njegovi spisi so ena najznačilnejših prikazni na polju sloven-

skega pripovednega slovstva. Odlikujejo jih bogati zakladi zdravega humora, kakršnega bi drugod iskali zaman. In kar je vredno še več, zabavnemu je znal z lahkoto in spretnostjo pridružiti koristno, prepletel je namreč tudi najbolj zabavne dele svoje povesti z lepimi mislimi in pametnimi nauki. Opisal nam je zgodovino svojega »likanja« — imenuje jo po pravici »povest slovenskega trpina« — tako mojstrsko, da bo služila našemu ljudstvu res v pravem pomenu besede v pouk in zabavo. Pričujoča izdaja je izšla v lepem, opiljenem, toda bistveno neizpremenjenem jeziku in slogu: zasluga prireditelja Jožefa Volca, ki jo je znal dobro prilagoditi sedanjim zahtevam slovenskega jezika.

Gorenjske novice.

Bohinjska Srednja vas.

g Igre. Na praznik 8. t. m. so vpriporile dekleta Marijine družbe igre »Sv. Cita«. Ker so vse brez izjeme prav dobro pogodile svoje vloge, je dosegla igra, ki je samanasebi res lepa, popolen uspeh. Izborna sta jo pogodili tudi gospa in njena poslušna dekla v šaljiivi igri »Ubogljiva služkinja«. Moral si se smejeti res od srca preprosti in dobrodušni Urški! Vkljub skrajno neugodnemu vremenu — snežilo je na vso moč — je bila vendar dvorana čisto polna. Ker so igre ugajale in bi jih bil prišel še marsikdo rad pogledat, a se je ustrašil vremena, se bodo ponavljale na enega božičnih praznikov. Ob isti priliki bo tudi poskrbljeno za lepo božično zabavo, zato naj ne zamudi nihče priti pogledat! — Tudi fantje telov. odseka pripravljajo za božične praznike nekaj lepega. Ob tej priliki bodo igrali znamenito zgodovinsko igro »Garcia Moreno«.

g Predavanje. V nedeljo 19. t. m. po nauku priredi naše izobraž. društvo »Savica« javno predavanje v dvorani. Zraven ste povabljeni vsi, tudi nečlani in tudi žene in dekleta. Prav posebno pa ste povabljeni fantje. Le v obilnem številu se udeležite! Predaval bo govornik iz Ljubljane.

g Nepotrebna pota in sitnosti je napravil nekemu poštenemu fantu iz Podjelja dotični lovec, ki ga je bil obdolžil lovske tatvine. Celih 7 dni je presedel fant v preiskovalnem zaporu v Radovljici, dasi se z lovom sploh še nikoli ni pečal v svojem življenju. Predno kdo koga spravi v tako sramoto, naj se preje prepriča, če je res kriv!

Iz selške doline.

g Dva shoda. Meseca novembra sta bila dva shoda v selški dolini. Prvi shod S. L. S. v selškem »Domu«, drugi liberalni na Kazini. Naš shod je bil sijajna manifestacija za pravico in resnico proti liberalnim lažem. Naroda je bilo zbranega nad tristo oseb. Poročal

je poslanec Demšar in zavrnil par liberalnih laži zlasti laž glede podražanja živil. O zeleni liberalni in škofovi brošuri pa je poročal župnik Rožnik. Ljudstvo je bilo ogorčeno o neizmerni zlobi liberalcev in polno navdušenja za svojega škofa. Tudi nekaj liberalcev je bilo na shodu, pa so previdno molčali. Samo en glas se je slišal po shodu: Škoda, da ni bilo še več ljudi, da bi slišali resnico! — Drugi shod je bil isti dan na Kazini, na njem je govoril dr. Žerjav. »Gorenjec« piše, da je bil to »sijajen shod«. Preklicano so že z malim zadovoljni liberalci, če jim je shod že »sijajen«, ako je na njem reci — petdeset ljudi. Več jih ni bilo in kričali so kot jesharji. Priznati moramo, da je Žerjav že veliko bolj krotka stvar, kot je bil zadnjič v Železnikih. Poročal je izobrazbo liberalcem, že vé, da so jo krvavo potrebni. Pozabavljal je malo zoper škofa in tajil, da imajo liberalci kakšen stik z zeleno brošuro. Kaj so jo morda izdali Kitajci? Mislili so liberalci, ko so izdali »ta zeleno«, da je ljudstvo tako, kot so oni. Ko so pa zapazili, da gre ljudstvo kar trumoma nad nje z batinami, so se ustrašili in spustili so se v tajbo... Pustite nas, saj mi nismo! Če si storil, taj! Kaj ne, čisto liberalno, gosp. dohtar?! Dalje je trdil Žerjav, da bo imel cestni okraj veliko stroškov, ker cesto od Podrožja do Petrovega brda popravljajo »klerikalci«. Ko mu je gospod poslanec pojasnil, da se to dela na državne stroške in da to cestno blagajno niti za belič ne bo oškodovalo, je Žerjav zijal, kot zija človek, ki se je prav do kosti blamiral. Ej, gospod dohtar, čemu neki prihajate v našo dolino? Ali res samo po blamažo? V Železnikih ste se do kosti blamirali glede železnice, o kateri ste pravili, da so krivi klerikalci, da je še ni po selški dolini, ko vendar vsa dolina vé, da sta obe stranki enako delali vanjo; da sta torej obe enako krivi, oziroma nekrivi. To so tudi železniški liberalci dobro vedeli in zato so se vam muzali pri Thalerju. Torej same blamaže. Kaj čuda, da pravijo hudomušneži: »Ljubljanski dohtar je »že-rjov«, ko pride v tretjič v našo dolino, pa bo »že-plov«. Ako še pripomnimo, da je na shodu Franc Dolenc interpeliral gosp. poslanca glede slabega šodra na cesti skozi dolino proti Trati in da je gospod poslanec obljubil, da bo zahteval od deželnege odbora, da zavrže ves slabi šoder, v prvi vrsti šoder Ivana Demšarja, staroste sokolov v Železnikih, ki ima pol prsti, pol pa slabega peska, in da je gospod starosta pri tem skakal kot zelena kobilica, smo kot vestni kronisti vse povedali o tem »sijajnem shodu«, ki so ga posetili — kakor se je izjavil dr. Žerjav »najbolj zavedne doline« »najbolj zavedni« liberalni pajaci in jesharji.

g Čujte, čujte in čudite se vi, ki se vam pravi ljudje! Dne 8. decembra je prišel iz Ljubljane v Železnike gospod Adolf Ribnikar učitelj železniške liberalce; pel jim je staro pesem, ki jo že

ležiški naprednjaki znajo že zdavnaj na pamet, saj jim jo poje dan za dnem »Narod«, vsak teden »Gorenjec«, pel jim jo je dr. Žerjav, da naj se postavijo na svoje stališče in naj nikar ne poslušajo — duhovnov. In naprednjaki so seveda ploskali tej novici, kot bi jo bili slišali prvikrat. No, ta je pa zares krasna! Kaj pa uče duhovniki, kaj zahtevajo? Nič drugega kot, da tudi železniški gospodje naprednjaki izpolnujejo postavbo, dano od Boga na sinajskih skalah. Toda Ribnikar je bil drugačnega mnjenja in naprednjaki, ki vedno prodajajo svojo vero, so — ploskali! Oj »Sokol«, kje je tvoja vera? Kako je lagala kača v raju? »Kakor bogova hosta.« In kako je pel Ribnikar? »Osamosvojite se, proč s »farško komando«! In naprednjaki železniški so — ploskali! Oj »Sokol«, kako visoko si vzletel in kako nizko si sedel! Zares, krasna »ljudska izobrazba«, ki jo je prodajal »pobožni« ljubljanski prerok! — Ko smo zvedeli, da pride Ribnikar v Železnike predavati »o mestni olici«, so rekli nekateri poredneži: Ribnikar je gotovo zvedel, kako surovi in zabiti so železniški liberalci, zato jih bo pa prišel učiti mestne manire. Toda to bo preveč za enkrat, saj oni še kmečke manire ne znajo, najprej si naj naroče kakšnega kmeta s Prtovča, da jih nauči kmečke manire, potem naj šele pride mestna na vrsto. Vse lepo po vrsti, kot so hiše v Trsti. Slovenski Narod« pa piše, ko poroča o ti liberalni komediji v adventu, da je vse te organizacije duša Mat. Klobčič. To je oni Matevž, ki je prišel drugo jutro po liberalni komediji ob tretji uri zjutraj domov. To je oni Matevž, o katerem se je izrazil ugleden mož v Železnikih, ki je hud naš nasprotnik: »Matevž je do polnoči človek, po polnoči — zverina«. Zato se ne čudite vi, ki se vam pravi ljudje, da so železniški naprednjaki taki, ko imajo za dušo — zverino. Ni čuda, da so »siti farške komande«, kakor pravi »Narod« in da so »navdušeni in nadarjeni« za — liter in da so že tako skrokani, da nobenega pevskega zbora skupaj spraviti ne morejo. To vse dela duša. — Pri »domači zabavi« pa so menda vendarle peli. Pela se je baje opera: »Kje so moje rožice?« Libreto je bil sestavljen po zeleni knjižici. Tako je v Železnikih. Luciferjev: »Ne bom služil, samostojen hočem biti!« — odmeva po Železnikih. Bog pa gleda iz nebes na uboge črvičke, ki se oholo zovejo naprednjake boreč se proti božji komandi in se jim — smeje.

Iz Št. Vida.

g Mladiči, na plan! Preteklo nedeljo so člani našega Orla pokazali, da peroti orlove še ne mislijo omagati. Nastopili so na odru z dramatično legendo »Skriti biser«. Hvala čilim igralcem, hvala in priznanje pa tudi njihovu vrlému vaditelju gospodu učitelju Jeločniku!

g Igra »Sv. Aleš«, katero so mladiči preteklo nedeljo vpriporili s ta-

ko izvrstnim vspehom, se bo ponavljala v nedeljo 19. t. m. zvečer. Začetek ob 6. uri, konec ob 8. uri zvečer.

g Mladenič, prijatelj, kam pelje tvoja pot v nedeljo 19. t. m. popoldne? Nikamor drugam, kakor v telovadnico Orla, kjer bo splošen mladeniški sestanek, na katerem bosta govorila gospoda Tomelj in Terseglav. Sestanek bo ob 3. uri popoldne, ob pol 5. pa bo okrožna seja, pri kateri bodo smeli biti navzoči vsi mladeniči. Mladenič, ne bodi strahopetec, ki se skriva, pa tudi ne lenoba, ki se ne zanima za nobeno stvar, pa tudi ne čudak, ki ga gane samo še harmonika in kupica s piščico, marveč bodi mož, ki gre tudi tje, kjer zamore prejeti kaj vspodbudnega in koristnega za razum in voljo.

g O zavarovanju je na praznik Marijin v naši telovadnici prav podučno in zanimivo govoril gospod Ivan Vencajz, ravnatelj »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani. Vkljub skrajno slabemu vremenu se je zbralo precejšnje število poslušalcev, ki so v marsikateri zadevi glede zavarovanja dobili točno pojasnilo. Gospoda predavatelja prosimo, naj to prvo njegovo predavanje pri nas ne bi bilo zadnje. V lepem vremenu se nas bo zbralo še veliko več.

g O šentviškem gasilnem društvu (o »šentviškem« moramo zapisati, ker je v tukajšnji župniji 5 samostojnih gasilnih društev: Št. Vid, Vižmarje, Dravljice, Podutik in Zgornja Šiška). Šentviško je 7. t. m. imelo svoj dvajseti občni zbor. Račun je takle: Gasilcev ima 32, čistega prebitka v letu 1909. ima 430 K 35 vin. Vrednost shranbe in orodja znaša po odbitku 5% 8237 K, dolga je pa še 1606 K, ki pa bo plačan v štirih letih, kakor je upati po sedanjih dohodkih. Društvo bo 2. januarja 1910 priredilo veselico z igro »Prvi april«, ki je natisnjena v kalendarju Mohorjeve družbe.

Iz poljanske doline.

g »Resnica v oči bode« velja dopisu iz poljanske doline v »Slovenskem Domu«. Dejstvom, o katerih smo pisali, nehoti pritruje, deloma se mu semtertja malo zlaže, no pa to nič ne de, saj smo vajeni raznih šiskarijad. Grom in blisk je napovedal za sejo dne 5. t. m., ker je nad 13.000 K dolga naredil prejšnji župan Pintar. O Urban, kam si prišel? Jakelj, Mrak in Šiškar te bodo sodili! No, pa menda, kakor se je slišalo, ni bilo za Pintarja nič hudega. On je bil v stanu s knjigami in akti izkazati, koliko posojila je občina bila primorana najeti, ter koliko se je tuintam za šolo plačalo. Seveda preko utemeljenih računov pa tudi imenovani učenjaki ne morejo, bi si človek mislil. Pa pustimo jim to blamažo, iz katere se ne morejo in ne vidijo izkopati, četudi se jim dani. Včasih se tudi »mož-poštenjak od nog do glave« kakor dopisnik župana Jakeljna imenuje, kake neumne znebi. Kot »mož-poštenjak« je zadnjič Pintarja žalil na

časti, zato se je bil prehladil za nekaj kronic na korist ubogim dijakom v Kranju. Seveda je on za Šiškarja celo plačal. Čujte, kakšne se je on kot župan pri zadnji seji znebil! Predlagal je, da naj se odbornik Pintar izključi iz občinskega odbora in strogo kaznuje. Zgodovina molči o tem, je li bil ta predlog, kateri bode postal še drag »špas«, sprejet ali ne. Ne delamo nobene krivice večini ostalim odbornikom, če jim rečemo, da so vredni tovariši Jakeljnovi, sicer bi ne trpeli takega terorizma in bi pri sejah ne padale take, da je »za počt«. Pa naj še kdo reče, gosp. urednik, da Javorci in Vovčani niso napredni in še liberalni zraven. Pač potreba bi bila, da bi se jim že skoraj naredil dan.

g Iz Mrakove gostilne (potem, ko je Jakelj s težavo podpisal spise, katere je prej Šiškar rešil). Jakelj: »No, pij no Šiškar, pa naprej dej!« — Šiškar: »Nam piv ne; se jest na pijem vina, m boš pa raj mal orehu dav. Orejhe imam prov rad, ke sm par Anžonuc stejla kosiv ob sojm, sm same orejhe jedu.« — Mrak: »To me pa že jezi, de se nam je ta p... i Teminc tók zmuznu.« — Jakelj: »Čist sm misnu de ga ma zamehurl, paj nam spodletel.« — Šiškar: »Se mu res nama neč naredl, ke gospoda ž nim darži.« — Jakelj (fajhtn): »Mrakuca, an litar ga še parnes na vsa ta jeza.« — Mrak (v rožcah): »Pa nejbo v božim imen, čež zguba al' pa dobičk.« — Micka (odpre vrata, Jakeljnu): »Damu se sprav, se s že pejanu, jest pa morem dama namest tebe pisat, ke samu neč naznaš.« — Stari Mrak (pri peči tobak baše): »V resnic t' povem Frančišk, čem varjameš al pa ne, ana siknast je s ta žepanija, če adn sam neč na zna.«

Iz ljubljanske okolice.

Iz šentpeterskega Posavja. Predzadnjo nedeljo je bil shod pri Kebru, na katerem je »Kmečka Zveza« začela izvrševati, kar je obljubila. Nekateri so sicer rekli, da niso vedeli za shod, ki je bil naznanjen v »Slovenecu« in »Domoljubu«. Če torej niso vedeli, je to le znamenje, da imenovane časopise bero le premalo. Bilo je navzočih lepo število poslušalcev. G. nadzornik Legvart je podučeval ljudi, kako zboljšati živinorejo. Prav zadovoljni so bili poslušalci, ki so se prepričali, da je »Kmečka Zveza« njihova prava dobrotnica. Poslanec Dimnik je pa nekoliko zmešal farbo našega trgovca s farbo in je pokazal, da naš trgovec s farbo niha prav nobene zasluge pri tem, če je cesta po našem Posavju posuta in sprejeta med okrajne ceste. — Prihodnjo nedeljo 19. t. m. bo zopet shod pri Kebru, na katerem bo g. nadzornik Legvart nadalje poročal o izboljšanju travnikov in o umetnih gnojilih.

Vođmat. Po vseh ulicah in hišah vsiljujejo zadnje tedne časopis »Blagovestnik«. Mečejo ga kar skozi okna v stanovanja. List »Blagovestnik« je protestantovski, piše zelo goljufivo o Kri-

stusu, zabavlja čez Marijo in svetnike. Zato ga ne bomo naročali. Odkazemo mu mesto, katero mu gre.

Selo. V katoliškem izobraževalnem društvu je predaval 2. in 9. decembra g. dr. Josip Jerše. 5. decembra je društvo priredilo krasen Miklavžev večer v Oražmovem salonu. Zadnjo nedeljo 12. decembra pa je ponovilo igro »Eli-zabeta grofinja turinška«. Obiskalo je predstavlo veliko ljudi. Za božičnico se pripravljajo fantje in bodo nastopili v igri ki je prav za naš kraj primerna. — Predavanj pred Božičem ne bo več.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Od Sv. Katarine na Rovih. Iz naše društvene in župnijske kronike: Dne 4. julija t. l. je priredilo katoliško slovensko izobraževalno društvo izlet na Vranjopeč, se udeležilo tam z zastavo cerkvene slovesnosti, popoldne pa priredilo na prostem v zabavo sosedom Šalovčanom dve igri: »Zamujeni vlak« (mladeniči) in »Pri gospodi« (dekleta) ter komični prizor »Rekrutina. Razume se, da ta dan tudi naš tamburaški in pevski zbor ni ostal doma. Vremu našemu podpornemu članu, g. pesniku na Vranjipeči, iskreno zahvalo za ljubeznjiv sprejem in gostoljubnost! — Na Mali Šmaren pa je priredilo društvo doma dve mladinski igri: »Bogomila ali otroška hvaležnost« (spisal Krištof Schmid) in »Sirotek«, da v njih tudi naša šolska mladež pokaže svoje zmognosti in se vname za pošto, no društveno življenje. Zlasti bi opozorili naša društva na imenovano Krištof Schmidovo igro, ki je nevsiljivo poučna in res ginljivo lepa, da se ob nje dobri uprizaritvi tudi možaki ne ubranijo solz. Priobčil je igro »Vrtec« (letnik 1900). Igrali so jo naši igralci res tako spretno, da se je morala nedeljo potem ponoviti, in je imela šolska mladina — domača in okoličanska — prost vstop. Na Mali Šmaren nam je pa tudi predaval g. Slavko Ravnikar, c. kr. poštar v Ljubljani, prav vneto o namenu in pomenu izobraževalnih društev. — Na roženvensko nedeljo se je udeležilo mengeškega romanja na Trsat tudi iz naše župnije 35 udeležnikov in udeležnic. Ogledali smo si Sušak, zanimivosti Reke in divno Opatijo ter se prav zadovoljni vrnili domov. — V nedeljo, 23. oktobra, se je osnovala »Čebelica« osobito za šolsko mladež, pa tudi za druge skromneje vlagatelje. Že prvi poslovni dan se je vložilo nad 180 K, a tudi november je še vedno dal 56 K, kar kaže v našem malem okraju hvalevredno vneto za varčnost in delavnost. — Dne 21. novembra je predaval v društveni dvorani c. kr. višji živinozdravnik iz Kamnika, g. J. N. Sadnikar, prav zanimivo in nazorno o notranjih boleznih govedi, zlasti o napenjanju. Žal, da se je — bila je Katarinina nedelja — udeležilo predavanja manj možakov, kakor je bilo pričakovati. Glede na važnost takih strokovnjaških predavanj bi bilo želeli obilnejše udeležbe. Sklenilo se je ob tej priliki, da oskrbi društvo

po navodilih gospoda živinozdravnika in hrani v društveni dvorani zbirko najvažnejših domačih zdravil, ki morajo biti ob nezgodah pri živini takoj pri rokah. — Dne 26. novembra smo imeli celodnevno čiščenje presvetega Rešnjega Telesa. Pohvalno je omeniti, da so bili le redki župljani, ki ta dan niso pristopili tudi k mizi Gospodovi. Iskren nagovor je imel na častivce Najsvetejšega vlč. g. Frančišek Krumpstar, župnik od Sv. Gregorja, znan ljudski propovednik. Gorka mu zahvala! — Pa tudi za »Zlato Dobo« imamo veselih sporočil. Naši lanski prvoobhajanci dosti možato drže obljubo: Šnopsa nikdar! Imamo pa tudi sicer v župniji do 20 abstinentsov in abstinentsinj, med njimi 12 fantov popolnih abstinentsov. Saj pa tudi naš Šimen in Miha dregata in vabita tiho sicer, a neumorno, dokler še tega in onega ne izdregata in ne izvabita iz krempljev alkohola. — Od 27. decembra do 2. januarja imamo pa ponavljanje svetega misijona. Ob tej priliki se ustanovi tudi cerkvena družba treznosti.

Stara Loka. Opetovano se je že poročalo o izobraževalnem društvu za mladeniče in može in se vabilo naj pristopijo k istemu. Vršili so se v ta namen shodi in predavanja, da bi se privabilo več članov. Vspehi so pa menda precej slabi in društvo se še ni vzdramilo k pravemu življenju. Nočemo preiskavati zakaj. Samo to pravimo me ženske: Zakaj se pa obračate samo na moške, zakaj se ne vpelje splošno izobraževalno društvo, tudi za dekleta in za žene? So manjše fare, kot je Stara Loka in imajo tudi ženske pristop v izobraževalna društva. Dosti je deklet, žen, ki hodijo v tujo faro po razvedrilo v prostore čitalnice, ali izobraževalnega društva. Ali je tega treba? Dotični denar naj bi se raje porabil v domači fari. Naj se torej uresniči ta želja mnogih! Saj le po poti izobrazbe prispemo do boljših časov! — Staroločanka v imenu mnogih.

g V Cerkljah na Gorenjskem smo imeli v nedeljo, 12. t. m. občni zbor »Kmetijske podružnice«. Do zdaj so imeli liberalci neomejeno oblast v podružnici. Po njej je skušal še prodajati kmetom svojo liberalno neumnost »Babčev fantek« iz Zgornjega Bernika, ker drugega društva nima na razpolago. Včeraj so pa pokazali pošteni kmetje, da liberalnega blaga ne marajo. Pri volitvi so propadli liberalci na celi črti. Lapajne se še pokazati ni upal med nas. Liberalci so se hudo jezili. Nazadnje so se med seboj pošteno skregali, ker se nas nobeden ni hotel meniti z njimi. Fantek pri volitvi ni dobil niti enega glasu. To ga je tako jezilo, da ni mogel prikrivati svoje onemogle jezice. Zdaj vidi, da kmetje nismo več tako neumni, da bi se dali slepiti nezrelemu fantu. Pečat občnemu zboru so pa pritiskali s tem, da so se malo pridušali. Kmetje! Otresimo se

povsod in pri vseh društvih liberalnih jerofov. Niso nam nikdar storili nič dobrega, pač pa slabo. V smeti z njimi!

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

Iz Suhora se poroča: Lansko leto se je tu obhajal sveti misijon v spomin 50letnice, odkar se je tukajšnja župnija ustanovila. Zato so bili domači rojaki postavili pred župno cerkvijo pomenljiv slavlolik z napisom: »1858. — To je hiša božja in vrata nebeška. — 1908.« Letos pa je bila ponovitev svetega misijona, ki je trajala od 31. oktobra do 7. novembra. Sveti misijon so vodili čč. gg. Urban Nežmah in Janez Šporn iz Ljubljane in Anton Zorko iz Maribora. Njih govori so bili izborni, temeljiti in pretresljivi, zato je bila udeležba ljudstva jako obilna, ne samo iz domače, temveč tudi iz sosednjih župnij. Med temi je bilo tudi veliko hrvaških unijskih Slovesen sklep je bil na zahvalno nedeljo. Slovesno sveto mašo je opravil veleč. g. dekan semiški Matija Erzar, a popoldne sklepno procesijo Najsvetejšega je vodil naš rojak preč. g. kanonik iz Novega mesta Anton Zlogar z obilno asistenco. Ob strani svetega R. T. so svetili vrli mladeniči iz Marijine družbe. Vsa slavnost je tako dopadla našemu sosedu unijskemu dekanu Antonu Višoševiču, da namerava tudi on prihodnje leto povodom 300-letnice sv. unijske prirediti sveti misijon v svoji župniji v Radatovcu. Glejte, tako mi tu na meji tudi v dejanju izvršujemo slovensko - hrvaško vzajemnost! — Ker slučajno nimamo organizista, priskočil je na pomoč vrli metliški organizist g. Al. Mihelčič, ki je cel teden na orgljah spremljal lepo petje. Čast mu! — Dobri Bog naj vsem, ki so kaj pripomogli k svetemu misijonu, stoterno povrne in daj trajnih sadov!

Za škrlatico je v suhorski župniji obolelo več otrok, ena deklica, prav pridna učenka in edina hči Ana Brajkovec iz Gor. Suhora št. 14 je že prva smrtna žrtev te bolezni. Njenim žalostnim starišem naše iskreno sožalje.

Požar je nastal dne 28. novembra popoldan ob 6. uri v Daljnih Njivah župnije Vrh pri Vinici. Pogorel je en pod in blizo stoječa hiša. Mirnemu vremenu in hitri pomoči domačih in drugih ljudi se je zahvaliti, da ni vsa 20 številka broječa vas upepeljena. Kako je ogenj nastal, se natanko ne ve.

V Metliki je imela vinarska zadruha dne 2. decembra važno sejo, pri kateri se je sklenilo nakupiti več potrebne orodja za kletarstvo. Vinogradniki pristopajte radi kot člani k tej zadruhi! Deleži so po 20 K, vpisnina 5 K. Vpisnina se plača takoj, delež pa v obrok, ko se vino proda.

Žužembske novice.

d Hranilnica in posojilnica je naročila cel vagon Tomaževih žlindre (19-odstotne), ki je že došla pretekli teden. Ako se bodo odjemalci pridno oglašali, naročimo še drugi vagon.

d Izobraževalno društvo si je urenilo svojo bogato knjižnico (okrog 500 knjig) in se izposojujejo članom knjige vsako nedeljo od 11. do 12. ure popoldne. V društveni sobi so članom na razpolago različni časopisi, katerih pa ni dovoljeno jemati s seboj na dom. Društvena soba je odprta v nedeljo cel dan, le med službo božjo se zapre.

d Razpadajoči grad. Zgodovinsko zanimivi Auerspergov grad sredi trga, v katerem je bila nekdanja nastanjen sodnija, kaže po strehi gola rebra in dež prav pridno moči velikansko zidovje. Nevarnost je, da postane grad polagoma popolna razvalina. Škoda bi bilo lepe, starodavne romanske zgradbe.

d Miklavžev semenj pretekli ponedeljek je privabil v naš trg veliko množico kmečkega ljudstva. Posebno živahno vrenje in vrtenje je bilo po mnogostevilnih žužemberških gostilnah. — Čudno, da so naši ljudje celo v zimskem mrazu tako žejni!

Iz raznih krajev Dolenjske.

Iz višnjegorskega okraja. Pred nedavnim časom je obiskal Zalino in Luče naš poslanec g. Mandelj. Kdor ve, koliko škode dela Lučanom vsakokratna povodenj, ve umeti vcelje Lučanov ob poslančevem prihodu. Imel je s seboj inženirja, ki se je izjavil, da se bi dalo odpomoči in g. poslanec je obljubil storiti vse potrebne korake, da se nam napravijo primerni odtoki in to tembolj ker voda zaostaja pri nas posebno od tedaj, ko so v Račni napravili nekatere odtokove. Pa poslančev prihod ni vzbudil upanja samo pri Lučanih, tudi pri Zalcih, ki so silno potrebni vodovoda. Že dve leti zapored so morali z živino dovažati vodo in to se ponavlja, ako suša le nekoliko pritisne. Želim g. poslancu najboljšega uspeha, vsaj s tem si bo pridobil hvaležnost svojih volivcev. — Na Polici imajo že celo leto novega župnika, ki z veliko vnemo preganja žganjepitje. Mnogi ga uhogajo in precej je ponehalo žganjepitje, da pa nekateri ostanejo zvesti svoji pijači, kdo se bo temu čudil. Poličani nameravajo tudi povečati župno cerkev, ki je zares premajhna. Prav okusno so pa prenovili podružnico sv. Lucije. — V Leskovcu se je stari premarljivi župan F. Ambrož odpovedal. Oslabljen mu je vid, ker je — kar prej nikdar, zdaj v starosti kot župan pozno v noč prebiral razne dopise. Na njegovo mesto je izvoljen posestnik gosp. Matevž Perme iz Mlak. Ni mi treba praviti, da sta prejšnji in novi oba prava moža, zvesta »Domoljubova« bravca. — Čez in čez po okraju puške pokajo. Imamo veliko lovcev vseh vrst, a postrelijo le malo, po deset jih gre

na lov, pa prinesejo enega zajca. — O nesreči v Št. Vidu, ko je lovec po nesreči solovca ustrelil, sem že poročal. Danes pa poročam o drugem lovcu, ki je zajca meril, a psa ustrelil. To vam je bilo dovtipov po tej nezgodi, zato pa smrt vsem zajcem, grozi ta groznik. — Podsmreški grad, kjer je bila Rave nekova trgovina s čebelami, je kupil na dražbi g. Majdič. Trgovina se ne bo opustila, temveč nadaljevala v Višnji gori. — V Ivančni gorici je vedno veliko življenja, posebno o tem času, ker vozijo ljudje iz vseh krajev prešiče g. Končini, ki jih plačuje po 106 vinarjev kilogram. Vsled te kupčije je isti tudi največji davkoplačevalec v okraju. Ker je tu promet vedno večji, se nič ne čudimo, da si ljudje želé pošte in name ravajo prositi, da bi se ista predstavila iz Zatičine v Ivančno gorico. — V zadnjem »Domoljubu« sem povedal, kako so po Št. Vidu popravili razne cerkve, danes povem, da se mnogi boje, da bi ne prenehala mlekarina. Kaj več o tem pa prihodnjič.

d Iz Sodražice. Na praznik Brezmadežne smo pri nas storili glede organizacije korak naprej. Ustanovili smo si poleg drugih društev, zadrug in družb še telovadno društvo Orel. Nismo med prvimi, ki smo to storili, vedno in vedno smo se obotavljali, dobro vedoč, da tič, kakor je Orel, ne more v zrak brez naporega dela in denarnih sredstev. Brez dvoma bi bili še nekaj časa čakali z ustanovitvijo, da nas ni k temu prisilil Sokol, kateri je kot neko stransko dete ribniškega Sokola tudi v Sodražico prinesel svoj kljun. Ker ti sokolčki vedno in povsod izživajo naše ljudi in tega ali onega, o katerem vedo, da je še nekoliko omahljiv, hočejo na vsak način pritegniti v svoj krog, nam ni preostalo drugega, kakor to, da smo Sokolu nasproti postavili Orla, pod čegar okriljem se bodo zbirali naši mladeniči in mlajši moške kateri so dobrega duha in ki ne marajo liberalne komande naših »Narodovih« dam in nekaterih čestilcev jokajoče tržaške »Edinosti«. Sokola v Sodražici so namreč predvsem hotele imeti znane ljubiteljice »zelene brošure« iz glavnega trga. Odslej se bodo duhovi tem lažje ločili. Dovolj bodi hinavščine, češ, jaz sem pri Sokolu ne zaradi strankarstva, ampak zgolj radi telovadbe! Sedaj le z barvo na dan! — Ustanovni shod je jako lepo uspel. Vodial ga je domači gospod župnik. Nad vse krasen je bil govor načelnika osrednje zveze Orla, brata Vojteha Jeločnika, ki je v jedernatih besedah označil pomen telovadnih društev. Shod je počastil deželni poslanec gosp. Fr. Bartol ter tudi spregovoril nekaj bodrilnih besedi. Ne smemo tudi prezreti navdušenih govorov bratov Lavrenčiča, Pirca, Maršiča, učitelja Mežana in Franceta Pakiža. Vsi so dajali našim mladeničem pogum k vztrajnemu delu, nihče pa naj se ne briga, ako kje kak osel zariga. Predsednikom je izvoljen brat Ant. Lavrenčič, podpredsednik Ivan Lev-

stek, načelnik Jos. Pirnat, podnačelnik Ant. Stupica. Poleg tega so še v odboru Jos. Pšenica, Iv. Stupica, Fran Cvar iz Jelovca, Ant. Prijatelj, Fran Cvar iz Zamostca in Ivan Zabukovec. Mlademu Orlu pa kličemo krepki »Na zdar!«

d Dobropolje. Tukajšnje telovadno društvo Orel je priredilo v nedeljo, dne 5. decembra dobro obiskan mladeniški sestanek. Namen shoda je bil, da bi zopet kaj poštenih mladeničev pristopilo k našemu društvu. V ta namen so govorili: predsednik br. J. Štrukelj, podpredsednik br. A. Orehek, načelnik br. J. Odlasek, br. J. Lenarčič in br. A. Drobnič. In res, precej po shodu se jih je oglasilo 20 novih članov. Upamo, da tudi drugi slede zgledu svojih tovarišev, kajti tudi pri nas je že čas, da mine ponočevanje in pijančevanje in da se mladenič namesto v gostilni, pri pretepu in klafanju, zabava pri telovadbi med brati in tovariši. — S telovadbo smo zopet redno pričeli, in sicer tem boljše, ker smo dobili lep nov drog in tudi bradljo upamo, da kmalu dobimo. — Na zdar!

Sv. Križ pri Kostanjevici. — Shod »Kmečke Zveze«. — »Kmečka Zveza« za kostanjeviški okraj je priredila dne 8. decembra popoldne v Bušči vasi, župnije Sv. Križ lep shod. Vkljub izredno slabemu vremenu je bilo nad 300 udeležencev. Poročal je državni poslanec g. dr. Hočevnar o delovanju deželne zbornice: o lovski postavi, po kateri bo smel kmet na lastnem zemljišču zatirati zajca, če bo občina tako sklenila, o novi šolski postavi, ki bo dala kmetom - davkoplačevalcem več besede pri šoli, govoril je o preosnovi občinskega volivnega reda, ki določa tajno volitev po listkih, o cestnem zakonu, po katerem bo večina občinskih cest sprejetih med okrajne ceste, ki jih bo vzdrževala dežela, razložil je pomen deželne banke, ki bo zelo zadolženim kmetom dajala cenejši kredit in jih tako potom amortizacije razdolževala. Vse to veliko delo je izvršila Slovenska Ljudska Stranka vključno liberalni obstrukciji. (Živela S. L. S.). Obširnejše je poročal gospod poslanec o državnem zboru. Razložil je, zakaj je naša stranka glasovala za pogodbo z Ogrsko. Prvi pogoj pod katerim je glasovala, je bil, da tudi Ogrska sprejme tak vinski zakon, kot je pri nas, da se tem potom zatro vinski »pančarji«. Že letos se je pokazal učinek tega vinskega zakona: ogrski židje, ki so prej le ponarejeno vino točili, so večino naravnega vina kupili na Hrvaškem. Drugi pogoj: Ogrski so morali izdati strožje postave o kužnih boleznih pri živini in prešičih, ki se k nam izvažajo. Tretji in glavni vzrok, da smo glasovali, pa je bil, ker je Ogrska se zavezala prispevati k zidavi Belokranjske železnice 80 milijonov kron. Avstrija bo pa dala 30 milijonov kron. Vlada je hotela od poslancev pooblastila, da bi smela tudi z balkanskimi državami skleniti proste pogodbe, tako da ne bi bilo treba poslancev obvestiti

o vsebini pogodb. Seveda naši poslanci niso šli vladi na lim. Ker če bi poslanci to dovolili, bi s tem neizmerno škodovali naši živinorejci, vlada bi namreč dovolila uvoz živine, s tem pa izpodrnila našo prešičerejo, cene bi globoko padle.

Sprejeli so pa poslanci po posebnem prizadevanju našega poslanca g. Povšeta postavbo zoper kužne bolezni, ki pride v veljavo s 1. januarjem 1910. Po tej postavi bodo dobili kmetje odškodnino pri poginu okužene živali, (pri brejih svinjah en četrt več kot je bila vredna), od jetičnih krav, za smrt kavost konj itd. Meseca oktobra pa — tako pravi g. doktor — pa nas je pozdravil s proračunom finančni minister — ki izkazuje za leto 1910 okroglo 42 milijonov kron primanjkljaja. Gre se sedaj zato, kako bi pokrili ta primanjkljaj. Doseči hoče to z novim davkom na žganje (15 milijonov kron), z davkom na osebno dohodnino tistih, ki imajo letno več kot 21.000 K (13 milijonov kron), dalje z davkom na kisle vode (10 milijonov kron) — to troje bi se dalo še dopustiti, a nečuveno je, da hoče minister tudi z davkom na vino svoje primanjkljaje pokriti. (Nikdar ne dopustimo!) Upeljati hoče namreč nek splošen davek na vino, a zato nekoliko manjši, po 4 v. On pravi: dosedaj je plačeval davek le tisti, ki je kupčeval z vinom pod 56 l. — kdor ga je več kupil, ni nič plačal. Na ta način bi dobil finančni minister 7 milijonov kron več davka kot prej. Proti temu novemu davku smo se odločno uprli. Ta davek, ki bi za en hektoliter znašal 4 K, bi sicer plačal tovarnik, a pravzaprav bi davek trpel vinogradnik, ker kupec bi toliko ceneje vino plačeval, kolikor davka bi moral pozneje odračunati. Nevsprejemljiv pa je tudi način, kako misli vlada ta davek pobirati. Vinogradnik bi moral namreč najprej iti k finančni straži, tam bi moral natanko povedati, koliko vina proda, komu itd. nato bi dobil od financarja listek, na katerem bi bil zapisan davek; ta listek naj bi vinogradnik nesel na kolodvor, ga pripel na tovarni list in tovarnik namreč kupec bi dotični račun poravnal. Finančni uradniki bi imeli tudi vsak trenutek pravico priti nadzirat v vinsko klet. Ta davek ni še sprejet, in tudi nikoli ne sme biti sprejet! (Nikoli!) Kakor so se pivovarnarji uprli, ko je hotela vlada naložiti davek na pivo, in so tudi zmagali, tako se hoče tudi Slovenska Ljudska Stranka upreti proti temu novemu napadu na poštene vinogradnike. (Živijo S. L. S. Na zdar Hočevnar!) — Ko je še g. kaplan Fatur omenjal o nameravanem zvišanju tarifov za tovarno blago na južni železnici, so bile na predlog istega soglasno in z velikim navdušenjem sprejete sledeče resolucije:

1. Shod K. Z. za kostanjeviški okraj, zborujoč v Bušči vasi izreka popolno zaupanje državnemu poslancu g. dr. Hočevnarju in vsej Slovenski Ljudski Stranki.

2. Shod K. Z. ogorčeno ugovarja proti nameravanemu novemu davku na vino in zahteva od vseh poslancev S. L. S., da nadaljujejo neizprosni boj proti nam Slovincem tako sovražni vladi.

3. Shod K. Z. odločno ugovarja proti nameravanemu zvišanju tarifov za tovarno blago na južni železnici in prosi merodajne faktorje, da preprečijo ta nov napad na vinogradništvo.

Gospod doktor je še odgovoril na neko vprašanje glede železnice Brežice-Novo mesto, da novi železniški odbor v Krškem, nima nobenega projekta, ki bi določeval tek te železnice pod Rako na Kosko. Sploh bo imela odločilno besedo glede te železnice vojaška uprava, ki jo bo zidala. Po njegovih mislih je najlažje izpeljiva proga od Novega mesta po Šentjernejski ravnini, mimo Kostanjevce in Sv. Križa nad Cerkljami do Mrtviškega broda. Ko je še obljubil storiti potrebne korake glede dobave lesa in listja iz krakovskega gozda je gospod kaplan zaključil lepi shod. Z živijo in na zdar - klici smo se ločili od priljubljenega gospoda poslanca.

d **Hinje.** Dne 8. t. m. smo imeli po litanijah v šoli ustanovni občni zbor »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Hinjah«. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba velika. Nad 150 je bilo udeležencev. Povečini fantje in dekleta. Na shodu je gospod kaplan razložil in pojasnil pomen in namen združevanja, potem pa je prebral pravila, koje je vlada potrdila. Nato je sledila volitev odbora in računskih preglednikov. Po živahni razpravi se je določila članarina 1 K 20 v na leto. Gdčna. učiteljica je nato bodrila dekleta in žene k delu, kajti tudi ženski spol potrebuje izobrazbe. — G. učitelj pa je povdarjal, kako malo človek zna, ako zapustivši šolo opusti nadaljno učenje. Izobraževalno društvo naj bo nekaka nadaljevalna šola. Zato pa želi, da bi vsi, ki so navzoči, pristopili k društvu. G. M. Šustaršič, posestnik, je pa opozarjal nato, da ne smemo preveč gledati na krajcarje, katere je treba prispevati, in se s tem odvracati od društva. — Do sedaj je pristopilo društvu 66 članov, pa se še drugi oglašajo. Le pogum! — Po občnem zboru pa se je odbor sestavil v svoji seji sledeče: Predsednik: Šustaršič Anton, mladenič, Hrib 1; njegov namestnik, Zbašnik Fr., župnik; tajnik, M. Dimnik, kaplan; njegov namestnik, S. Vrhovec, učitelj; blagajnik, gdč. V. Vidic, učiteljica, blag. namestnik, Blatnik Janez, pos. sin Zvirčec; knjižničar, Černagoj Janez, kroj. pomočnik na Hribu 13. — Odbor je sklenil, pričeti takoj s predavanji in prirediti primerno predstavo. Za pregledovalca računov pa sta izvoljena eg.: A. Sever in J. Zore, oba posestnika iz Lopate.

d **V štangl.** Pri nas, hvala Bogu, ni pobojev in samoumorov. Pa prišla je vendar bela žena 10. grudnia in pokosi našo dobro izvežbano pevko sopra-

nistinja Franico Intihar, 20 let staro, ki je velikokrat pela radostna Bogu in Mariji v čast. Bila je članica Marijine družbe in dobra šivilja. Imela je lep, krasen pogreb, akoravno je bilo vreme neugodno. Žalujejo za njo starši in pevski zbor. Naj počiva v miru! — Jesenskih pridelkov smo dobili obilo. Posebno krompir je bil lep. Tudi domače pijače so si ljudje obilo napravili. Naj izgine torej šnops! Kostanj pa ni bil tako lep in dober, kakor druga leta. Lepa, gorka jesen je veliko pomagala, da bodo ljudje lažje prehranili živino. Snega imamo prav malo. Pota imamo povsod slaba. Prav bi bilo, da bi prišel kak poslanec, da bi malo pogledal tudi pri nas, kako je.

d **Shod na Trebelnem.** V nedeljo, 12. decembra je bil na Trebelnem političen shod. Vkljub slabemu vremenu došlo je mnogo mož in mladeničev. Domači župnik je govoril o vinski krizi, poudarjal in pojasnjeval nameravani novi davek na vino. Soglasno je shod nato sklenil resolucijo. Vsak davek, če tudi samo kupcu naložen, bi zadel vinogradnika, ki bi potem še težje razpečeval svoj pridelek. Naj se torej najbolj ubogemu kmetovalcu — vinogradniku s takim davkom priznane. — Drugi govornik g. Pirnat, nadučitelj v Mokronogu, je govoril o velikem pomenu slabe vzgoje in poljudno pojasnjeval, kaj naredi dobra, kaj slaba vzgoja. Nagovarjal je navzoče mladeniče, naj se zbirajo v izobraževalnem društvu, naj se vtrjujejo s telovadbo. — Tretji govornik g. Kolar iz Sv. Vrha je priporočal nekatere vrste trt, ki so za tukajšnjo lego in podnebje najbolj primerne. Govoril je tudi, kako škodljivo je za vinogradnika, če sosed mejaš svoj del pogozdi, in zahteval, naj se v kratkem naredi zakon, ki bi zabranjeval v vinogradnih legah gozd zasajati.

d **Krka.** Naše izobraževalno društvo je imelo v nedeljo, 5. decembra prvo letošnje redno predavanje. Predaval je domači župnik o novodobni neveri in nje vzrokih. Ob sklepu je posebno pohvalil naše Orle. Predavanje je bilo dosti dobro obiskano. Prihodnjič bo predaval brat Pečarič. — K telovadnemu odseku pridno pristopajo novi bratje. Na praznik Matere božje, dne 8. decembra, so bratje Orli skupno med sv. mašo pristopili v uniformi k sv. obhajilu. Brat Anton Zupanc in brat Anton Hrovat pa sta v kroju stregla pri sv. maši. Bil je ganljiv prizor! Vidi se, da hočejo naši značajni mladeniči neustrašeno hoditi po začrtani poti do svojega cilja, in ta je: zdravo telo, močna duša, bister razum in plemenito srce! Na zdar!

Notranjske novice.

Vrtniške novice.

n **Satanova sapa II.** Tischler-jevo gostilno smo zadnjič enkrat označili s

primernim imenom »Satanova sapa«. Smo tudi povedali, zakaj. »Satanova sapa št. 2« je pa brivnica našega frizerja Miletiča. Ne, to ni brivnica, to je prava pohujševalnica. Ako že hoče biti Miletič za svojo osebo naročnik »Svobodne Misli«, naj bo! Ne moremo pa trpeti, da vsiljuje, kjer le more, svojo svobodomiselno učenost, kakor solar sol. Če je Miletiču klafanje postalo druga natura, naj klafa dalje pri svojih sodrugih. A da ta človek v brivnici vpričo svojih gostov govori tako negnusno, da ga le-ti opozarjajo in svaré, je neznosno. Niti vpričo svojih otrok ne štedi z umazanostjo, češ, če se prej nauče, bolje je. To je vrhniškega brivca vzgojno načelo, ki ga je gotovo zajel iz »Svobodne Misli«. Ne čudite se, če vam povemo, da se pri našem brivcu dobé v zalogi — gotova sredstva. Predrzen je dovolj, da jih celo svojim gostom vsiljuje v pogled ter namiguje, kako imenitnim osebam na Vrhniki jih preskrbuje. Neverjetno, a resnično! In takega tujega škodljivca naj dobro domače ljudstvo podpira? No, vsake stori je enkrat konec, pa bo tudi Miletičeve umazanije!

n **Znanemu vrhniškemu sprevedniku** polagamo na srce, naj se brzda v svoji mokraški zagrizenosti ter pusti mirne potnike v železniških vozovih v miru. Kadar prešcipne tistih par vozniških listkov, naj rajši študira svoj mokraški evangelij. Ta bi bila lepa, da bi potniki poleg vseh neugodnosti, ki jih že itak imajo na vrhniški železnici, morali požirati še neslane napade od uslužbenca, plačanega od države. Radi mile prošnje sprevednikove danes samo to! Kadar se vprvič kaj sličnega ponovi, zaropotali bomo pošteno. Prišlo bo nemilo za nedrago. Prošnja ne bo pomagala.

n **Orlova veselica** dne 5. decembra je prav dobro uspeła. Res je hud popoldanski nalive zadržal ljudi in prav čuditi se moramo, da se je kljub skrajno neugodnemu vremenu dvorana skoro docela napolnila. Da so tamburaši in pevci dobro izvršili svojo nalogo, ni treba še posebej povdarjati. Prav posebno sta vgajali dve pesmi, ki ju je pel četverglasni ženski zbor v spremstvu violin. »Čarostrelec« se je prav lepo posrečil. Naravnost divja in bogata scenerija je pripomogla, da so prišli nastopi marljivih igralcev do tem lepše veljave. Mnogo veselja in zabave je prinesel v dvorano po končani predstavi Miklavž s svojim nebeškim spremstvom. Pa tudi brez strahu ni bilo, saj je šestero rogatih kaj pridno nosilo svoj plen na svoj temni dom.

n **»Bogomila«.** 8. decembra popoldan se je napolnila dvorana »Društvenega Doma« k javnemu predavanju, ki je bilo le za žene in dekleta. Društveni predsednik je govoril o žalostni zgodovini ženske pri Grkih, Rimljanah, Germanih in starih orientalskih narodih. Nato se je ustanovil ženski odsek, ki si je nadel ime »Bogomila«. Takoj isti dan je priglasilo prav lepo število žena

in deklet pristop k »Bogomili«, rednih, pa tudi ustanovnih članic. V tem tiru naprej! Redne članice plačajo 1 K, ustanovne 10 K enkrat za vselej.

Iz raznih krajev Notranjske.

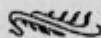
n **Iz Trnovskega na Notranjskem.** Naši Orli so nam pretečeno nedeljo zvečer nudili prav lepo zabavo. Upriporili so nastop sv. Miklavža in njegovih neizogibnih spremljevalcev »parkeljnov«. Obisk tega večera je bil tako velik, da smo se v nezakurjeni dvorani pošteno potili. Sv. Miklavž je bil tudi silno darežljiv in je obdaroval male in velike. Na čast našim Orlom, posebno br. načelniku, za lepo prireditve. — V kratkem bodo pa zopet enkrat nastopila dekleta izobraževalnega društva. Na zdar!

n **Iz Horjulja.** Dne 5. decembra je umrla najstarejša ženska v naši fari. — Bitenčeva Neža, stara 90 let. Ranjka je bila ena izmed onih žensk, ki so danes bele vrane. Sedaj, ko vse hiti na tuje, v Ameriko in tovarne, so na kmetih takozvane »stare tetec«, ki imajo kôt v hiši in pomagajo z vso skrbjo pri gospodarstvu, v resnici redke. Bitenčeva Neža je pa bila takšna »stara teta«. Od mladih nog navajena revščine in dela, je trpela vseskozi, a kljub temu dočakala toliko starost. Znana je bila daleč naokoli, priljubljena vsakomur, kdor jo je poznal. Čitati se je naučila že v visoki starosti, njen najboljši prijatelj je bil »Domoljub«. Čitala ga je vedno z zanimanjem, zlasti ji je ugajal listek »Zadnji dnevi Jeruzalema«. Konec povesti — je konec njenega trudopolnega življenja. Bodi ji lahka zemlja!

n **V nedeljo, 19. t. m.** priredi slov. katol. izobraževalno društvo v Postojni društveno predavanje. Ker bode društvo priredilo celo vrsto zaporedoma jako lepih in zanimivih predavanj, se uljudno vabijo vsi člani društva, da se za gotovo udeležbo tega predavanja.

n **Borovnica.** Mrzla zima je prišla; zunaj v prirodi zamira življenje; toda naša društva ne poznajo zime, ravno sedaj kraljuje v njih cvetoča pomlad. Naši Orli — 30 — mogočno dvigajo svoje peroti; 15 se jih je vpisalo med popolne abstinence, — nekaj za sedaj samo za dva meseca, da poskusijo »abstinenco«. — Tudi med dekleti je že nekaj popolnih abistentin. — Pa naš oder tudi napreduje. Dne 8. decembra se je pokazalo, da znajo naši diletanti tudi težke igre izbornu upriporiti. Igrali smo igri: »Skušnjava« in »Sveta Elizabeta«. V prvi igri se angelj in satan borita za dušo človeka, ki pride v cerkev krsti. Zmaga ga skušnjava, skoči čez obhajilno mizo. Ko hoče nazaj, ga udari strela, zdihne dušo v rokah angelja, umirajoč moli »Češčena Marija«. Zares satansko je igral satana g. Slavko Ravnikar, ki nam je s svojim dovršenim nastopom hotel pokazati, kakšno mora biti življenje na odru. — »Sveta Elizabeta« je pa uspela nad vse pričakovanje. Vidi se, da je duša na-

šega ljudstva polna blagih in plemenitih čuvstev, ker kaže toliko zanimanja za take igre, ker se zna tako poglobiti, tako z občutom igrati igro, ki je — rekel bi — visoka pesem krščanske ljubezni. Tudi danes potrebujemo junakinj krščanske ljubezni, tudi današnji mrzli, sebični svet potrebuje krščanskih žen, krščanskih deklet, ki naj bi ga po zgledu sv. Elizabete s krščansko ljubeznijo poživile. — Vse igralke so častno rešile svojo nalogo; s sv. Elizabeto se je solzilo marsikatero oko, a vsi so bili edini v tem, da kaj takega še nismo videli na našem odru. Zasluga za to gre pred vsem g. Sl. Ravnikarju, ki nam je s svojo bogato dramatično izvedenostjo na strani stal. — Na praznik sv. Štefana (ob 3. uri) se ponovi »Sveta Elizabeta« z božično igro »Na betlehemskih poljanah«. Kdor še ni videl te igre, naj ne zamudi te priložnosti, ne bode mu žal!

Goriška.

19. decembra.

Ta dan je dopolnilna volitev poslanca v deželni zbor goriški namesto umrlega Jeriča.

S. L. S. je postavila za kandidata **Franceta Zlobca**, posestnika in župana v Ponikvah pri Avberu na Krasu.

Agrarci so na svojem maloštevilnem shodu pri »Zvezdi« v Gorici postavili za kandidata tomajškega župana Vrana, liberalci penzioniranega učitelja in trgovca Andreja Vrtovca iz Tolmina, socialni demokratje pa dr. Tumo.

Tako imamo štiri stranke in štiri kandidate. Zanimivo je, da so agrarci in liberalci topot postavili vsak svojega kandidata. Kregajo se med seboj. Toda kregali so se tudi poprej in vendar so imeli skupne kandidate. Očividno je, da skušajo sedaj drugače manevrirati, kot so poprej. Dobro vedo, da so agrarci mnogo izgubili, odkar jih je ljudstvo spoznalo za liberalce. Sedaj hočejo ta slabi vtis popraviti pri ljudstvu; zato imajo vsak svojega kandidata. — Pa še en vzrok je, zakaj so se ločili. Agrarci hočejo z Vranom držati kraške volivce, liberalci pa s svojim Vrtovcem tolminsko glavarstvo. V slučaju ožje volitve pa bi se zopet združili.

Odkritosrčno veselje nam je zaigralo na obrazu, ko smo brali, da liberalci kandidirajo Vrtovca. Pod goriškim solncem niso mogli najti bolj primerne osebe za liberalnega kandidata. Ne bomo možu delali še več sivih las, a vsak zaveden tolminski kmet se smeje Vrtovcu in njegovi politiki. Liberalizem res umira, pojemlje... To dokazujeta gospod Vrtovec in njegova kandidatura. Namestu tega neumnega gosposkega liberalizma pa stopa zadnje čase na plan agrarni liberalizem. Ne bomo bomo trdili, da je to kaka

resna stranka. Neka vrsta ljudi se je namreč začela igrati politiko, stranko, kandidate. Vsi ti so poprej spadali k gosposkim liberalcem. Dobili so s svojim igračkanjem zase res nekaj kmekega ljudstva. Toda danes je že zopet mnogo kmetov obrnilo hrbet tej stranki agrarnih skrivalcev, ker nočejo igrati slepih miši.

V okviru S. L. S. naj bo prostora za vse dobro misleče kmete in za njihovo organizacijo. Smo pristaši S. L. S. in zato hočemo, da bo v strankini organizaciji našel zavetja in pomoči za svoj svobodni razvoj vsak stan našega naroda.

Popolna zmaga krščanske misli v našem ljudstvu je zagotovljena, če bo stranka vestno skrbela za vsestransko ljudsko izobrazbo.

Za neoviran razvoj organizacije stanov in izobrazbe nam pa je porok strankino časopisje, ki služi le organizaciji, ne pa osebam.

Ljudstvo čuti, da ima tako organizacijo iskati le v S. L. S. Zato bodo dne 19. decembra vsi dobro misleči in trezni možje glasovali za **Franceta Zlobca**. Toda na stranki bo ležeče, da ona ljudstvu res postane tisto, kar ljudstvo od nje pričakuje.

3418

Zahvala.

1-1

Dne 5. novembra t. l. nastal je pri podpisanem požar. Poslopja sem imel zavarovana pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Škoda cenila se je takoj po pooblaščenju omenjene zavarovalnice in odškodnino **do vinarja izplačala**, vsled česar si štejem v dolžnost, to **edino zavarovalnico** vsakem najtopleje priporočati.

Podzavr, dne 8. decembra 1909.

Luka Glavač l. r.

Anton Stopar l. r. priča. Franc Prebil l. r. priča.

Iz raznih krajev.

Kako delajo »Edinjaški« poslanci za ljudstvo! O tem hočemo za danes navesti samo en kričeč slučaj, kako razni istrski poslanci, ki jih je postavila tržaška »Edinost«, delajo za svoje žepne na škodo ljudstva, ki jih je izvolilo. — Že več časa se namerava premetiti vojaško smodnišnico iz Montę Pantaleone pri Trstu v Boljunc v Istri. Povzročil bi to rad nek tržaški bogataš, ker bi rad razširil svoje tovarne, a mu vlada ne dovoli, ker bi prišel s tem preblizu smodnišnice. Zato je ta tovarnar ponudil vladí svoje zemljišče v Boljuncu, na katerem bi se sezidala nova smodnišnica, stara v Trstu bi se pa opustila. Vlada je s tem zadovoljna, zahteva le, da se oni posestniki iz Boljunca, ki imajo tam v obližju projek tirane smodnišnice svoja zemljišča

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Feller-jev fluid s z. »Elsafluid«. Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

2840

zavežejo, da v krogu 700 metrov od smodnišnice ne smejo rabiti zemljišča v druge namene, kakor jim to dovoli vlada. To je: dotični posestniki (skoro cela vas) bodo smeli na tem zemljišču saditi le to, kar jim bo dovolila vlada, kar ni nevarno, da bi se užgalo itd. Zidati pa sploh ne bodo smeli ničesar. Ker pa vlada ne bi dovolila na tem prostoru imeti n. pr. vinogradov, ker so koli, na katerih so trte privezane, šteti med ognju nevarne stvari, bi bilo s tem vse to zemljišče za Boljunčane popolnoma izgubljeno, ker večina vsega posestva, kar ga ima kateri posestnik, obstoji v vinogradih, kateri bi bili potem popolnoma uničeni — in s tem tudi ves dohodek Boljunčanov! Za vse to bi pa dobili le okrog 45.000 kron odškodnine; izgubili pa za vedno uporabo zemljišč za vinograde — edini pridelek, vino, bi bil izgubljen! Škandal pa je pri tem, da se je zavzel za smodnišnico in za to — niti vpoštovanja vredno odškodnino — tudi župan in deželni poslanec Pangerc. Ko se je vršil komisijski ogled, on kot župan ni niti prizadele povabil na lice mesta, ampak je popolnoma sam mešetaril, ne oziraje se na to, da bodo Boljunčani grozovito oškodovani! Med Boljunčani je pa vendar nekaj previdnih mož, ki so spoznali, kako škodo bodo imeli pri tem — in so začeli nasprotovati zidanju smodnišnice. Da zatre vsake pametne pomisleke, predno ne izprevidijo vsi, kaj jim preti, sklical je Pangerc shod, na katerem je bilo le par njegovih pristašev, ki so mu prikimali, da ni za Boljunec nobene škode, če se zida smodnišnica. Nato je Pangerc naznanil, da so se vsi izrekli, da so zadovoljni z zidanjem smodnišnice. Tako dela Pangerc za ljudske koristi. Da bi pa ljudi ostrašil, je pa dal raztrobiti, da bo vlada delala tudi s silo, in potem pa sploh ne dobe nikake odškodnine. Nekaj Boljunčanov pa tudi temu ni verjelo in so se obrnili naravnost na ministrstvo, kjer so jim pa pojasnili, da vlada prav nič ne dela za premestitev; le tržaški tovarnar bi rad, ker bi lahko širil industrijo. — Tisti, ki se zopet za svoje volivce ni nič zmenil — je bil poslanec Mandić, ki se mu niti ni vredno zdelo, da bi se v ministrstvu prepričal, ali res hočejo spraviti Boljunčane na beraško palico. Toda pride čas, ko se bo tudi v Istri obračunalo z Mandići in Pangerci.

Z moravške doline.

g Paberki izza zadnjega političnega shoda v Moravčah. Poročali smo že, kako huda se je godila na našem shodu neotesanemu predrznežu »Pangretovemu Tonetu« iz Češnjic. Menda se je zadnje dni skrli Tone pod okrilje »Slov. Naroda«, tako smo vsaj čuli. Ondi nekdo očita našim možem, kako

surovi da so, ko niso pustili Tonetu do besede. Izjavljamo: Ko bi bil prišel na shod kak drug zastopnik svobodne misli, bi se ga bili usmili, za takega človeka pa, kot je Pangretov Tone, je naš sicer skromen društveni oder preveč častitljiv, da bi on na njem stal. Sicer pa na našem shodu ni imel ničesar iskati, shod ni bil javen.

g Neznosne razmere na naši šoli so se vendar uredile. Dovolila se je vzporednica, sedaj le čakamo nove učne moči. Upamo, da pride v doglednem času in da bo hodila po potu svojih tovarišic.

g Hudi udarec je zadel gospodarja Omahna v Tustajnu. Vsa družina mu leži bolna na tifusu, samo on še lazi ves izmučen in prepaden. Starejša hči mu je te dni umrla. Kot čujemo, sta dva že zunaj nevarnosti. Došla je iz Ljubljane usmiljenka, ki bo postregla trpeči družini.

g Umrl je na praznik Brezmadežne vrl oče naše spoštovane gđe. učiteljice Hed. Šarec, g. Frančišek Šarec v visoki starosti 87 let. Pokojni je bil blag mož, videl si ga vsaki dan pri sv. maši. Bolehal ni ravno dolgo časa, a trpel je hudo. Pogreb je bil v petek 10. t. m. Vodil ga je gosp. dekan ob asistenci domačih gg. kaplanov. Nosili so moža člani našega izobraževalnega društva in peli društveni znaki. Kaj lepo so pristojali novi društveni znaki. Kot smo čuli, so se menda liberalci ponujali za petje, a ob pogrebu so se poskrili — saj jih ne rabimo. Veleposlovani gđe. učiteljici in vsej rodbini naše odkrito sožalje ob bridki izgubi.

g Izobraževalno društvo priredi svojo božičnico na sv. Štefana dan ob 3. uri popoldne. Igramo: »Na betlehemskih planjavah« in »Občinski tepček«. Seveda tudi pevske točke ne bo manjkalo.

g Marijina družba v Moravčah obhaja letos desetletnico svojega obstanika. V spomin na to je gosp. dekan oskrbel dve krasni v ognju pozlačeni svetilki, ki visita v lurski kapeli in sedaj še dva krasna spominska trakova: rdečega in višnjevca s primernimi napisi. Na Marijin praznik je bilo sprejetih nad 50 novih udov. Da bi se le dobro držali!

g Posestvo gosp. Mola iz Peč je kupil gosp. Bergant, posestnik in gostilničar iz Krasc pri Moravčah. Zena gosp. Berganta je sestra gosp. Mola.

Navidezno nasprotje. A.: »Zakaj se doktor, ev pisar zmiraj tako žalostno drži?« — B.: »Le zaradi toliko »veselih« družinskih dogodkov!«

V gostilni. »Kako sta si oštirjeva fanta podobna!« — B.: »Res je, — človek bi mislil, da sta dvojčka, ali pa, — da je preveč pil!«

Za zopetno hitro pridobitev polnih moči po prestani mrzlici

in drugih stabilnih boleznih napravi SCOTT-ova emulzija izkušeno najboljšo učinke.

SCOTT-OVA EMULZIJA

prijetno diši, je lahko prebavna in jo radi uživajo celo tisti, ki vseh drugih izdelkov ne morejo prenašati. Zatorej je tudi

Scott-ova emulzija

na široko najbolj učinkujoča. Kar se tiče čistosti njenih sestavin in zanesljivosti v učinku, je Scott-ova emulzija popolnoma vzorna in splošno priznana za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v Dobi se v vseh lekarnah.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 13. decembra 1909.

Pšenica	27.—
Rž	18.—
Oves	16.—
Ajda, črna	14.—
Ajda, siva	14.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	15.—
Fižol, ribenčan	24.—
Fižol, hrvat	23.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	23.—

pustiti nepokrito celo najmanjšo rano ker se ista lahko razširi v težko rano.

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vično mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hudi in pospešuje zaceljenje.

Haupošilja se vsak dan.

1 pačica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pačice, za K 7- pa 10 pačic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga 2960 20-1

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Norudove ulice št. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Za Božič in Novo leto se pokupi navadno največ vsakovrstnih koledarjev. Skoro vsak stan ima dandanes že svoj koledar, ki ga pa ne dobiš lahko za par vinarjev, ker založnik zbog malega natisa s tako nizko ceno ne more pokriti nabavnih stroškov. Edino pri takoimenovanem ljudskem koledarju, pri naši »Družinski Pratici«, ki jo dobi vsak, dokler je še kaj zaloge, za borih 24 v., je to mogoče, ker se tiska v mnogo tisoč izvodih. Dobite jo pri vsakem trgovcu v mestu ali na deželi, kjer pa je ni, naj se naroči naravnost pri založništvu »Družinske Pratique« v Ljubljani. Za tako mal denar ne dobite nikjer tako vsestransko ustrežajočega koledarja.

Izvid gospoda dr. R. pl. Baracz, docenta za kirurgijo na vseučilišču v Lvovu.

Gospod J. Serravallo v Trstu.

Veseli me, da Vam morem naznati, da se je Vaše Serravallovo kina vino z železom pri prebolelih po operacijah prav dobro obneslo.

V Lvovu, 15. novembra 1903.

Dr. R. pl. Baracz.

Sirolin
„Roche“
predpisujejo zdravniki
vseh dan pri
bolernih na pljučih
kašlju, katarik,
oslovskem kašlju, influenci.
Dobiva se na zdravniški
predpis v lekarnah po H. 4. steklenica.
Zahtevajte izrečno Sirolin „Roche“
in odklanjajte ponarejanja in nadomestila.

Navidezno nasprotje. A.: »Kakšno je pri vas vino?« — B.: »Izvrstno — sicer bi mi ga zdravnik ne bil prepovedal!«

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi želodca in mehurja najbolj priporoča.

Sprejme se priden in pošten 3393 1—1
vajenec čevlarske obrti. — Plača po dogovoru. Franc Žgajnar, čevljar, Sv. Gregor pošta Ortnik.

Oddam **deklico** 14 let staro, veliko za prodajalno na deželi, razume slovensko, nemško; z vso oskrbo, obleko in obuvalom. Marija Bräu, Ajdovščina. 4393

Prodaja se:

pri priporočljivi slovenski tvrdki **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) novo najboljšo suknjo, najlepše blago. Vedno novosti za obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. Opreme za neveste. 2469 1

Kupujte!

le pri tvrdki, katero Vam priporočamo, slovensko podjetje **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) Novo najboljšo suknjo, najlepše blago. Vedno novosti najlepše obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. 2469 1

Zahtevajte zastoni

In franko moj veliki ilustrirani cenik s nad 3000 podobami ur, katinine, srebrne itd.
Prva tovarna ur v Brüxu št. 981. (Češko)

JAN KONRAD
c. in kr. dvorni založnik.
Prava švicarska nik ank.-rem. ura, sistem Roskopf K 5—, 8 komadi K 14—, Registr. Adler-Roskopf nik ank.-rem. ura 7 K. Prava srebrna rem. ura K 8-40. Nikak riziko! Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Posteljno vlago

odstrani zalaganje takoj! Slovila priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Stari in spoli se morata naznati. Knjižico pošlje zastoni:

Zavod „Sanitas“
842 Veiburg P. 350 Bavarsko

Denar

prihrani tisti, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 3000 slikami, katerega

== dobi ==
vsak zastoni in poštne prosto in v katerem najde
== vsak ==
kaj primernege. — C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad
Brüx št. 998 (Češko)

Cas je

da zahtevate za bližnji Božič moj bogato ilustriran glavni cenik s 3000 slikami, vporabnih reči in daril z dopisnico zastoni in poštne prosto. — C. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad
v Brüxu št. 988 (Češko).

Trgovci v Litiji in Smartnem

dajo p. n. občinstvu na znanje, da vsled tega, ker so mesta in trgi odpravili običajna novoletna darila se tudi v Litiji in Smartnem ne bodo dajali novoletnih ali kakoršnih koli daril. — V nadomestitev pa so sklenili, da bodo darovali primerne svote za šolsko mladino in za občinske reveže, in sicer: litijski trgovci za Litijo, smartinski trgovci pa za Smartno pri Litiji. 3428 1—1

Graščina Loka pri Zidanem mostu sprejme **DVA HLAPCA** pridna in zanesljiva za krmljenje živine in poljska dela. 3419 1—1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo **Frano Trpin**, krojač na Volči, pošta Poljane nad Skofjo Loko. 3424 (1)

Javno naznanilo.

S tem uljudno naznanjam, da nisem v nikakr trgovalski zvezi in tudi ne v sorodstvu z v konkurzu se nahajajočo tvrdko „**Ivan Miklavc**, pri Cirilu in Metod“ v Ljubljani.

To javljam zaraditega, da se ne zamenja s to tvrdko moje občno znano veliko podjetje, katero obstoji 40 let. 3420 2—1

R. Miklauc, Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 5.

Podružnici:

„**Pri škofu**“ Pogačarjev trg,
„**Pri Miklavžu**“ Medarske ul.

CENO POSTELJNO PERJE.

1 kg svega skubljenega perja K 2, polbelega K 280, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, svega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-mankin-bla. 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavnica K 3, K 350, K 4. — Pernice 180x140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 450, 5—, 550. Spod. pernica iz gradla 180x116 cm K 15—, 15—, 15—. Razpošilja proti povzetju pošt. prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neuporabljive denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 717 posteljnemu blagu zastoni in pošt. prosto. 52—1

Grozno je, ako za praznike

otroci obole ali pa so slabi. — Pritisk je nad hišo in pravega veselja ni. Zato varujmo ta čas otroke še posebno in pri tem Fajeye sodenske mineralne pastile izbornu služijo. Kjer jih razumno rabijo, se drezanje v vratu in sopilih skoro ne pripeti ali pa prav kmalu odvrne. Sodenice so za vsak občutljiv organizem prava dobrota. Cena je nizka, K 1'25 za škatljo, dobivajo se pa po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ponaredbe pa odločno zavračate. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/I, Grosse Neugasse 17.

Naznanilo otvoritve.

Naznanjam sl. p. n. občinstvu, da sem otvoril dne 10. decembra 3403

špecerijsko in delikatesno trgovino v prisojni ulici št. 3 na „**Friskovcu**“ (poleg kapelice)

Trudil se bom cenj. odjemalce postreči z nizkimi cenami in najboljšim blagom. — Dostavljal bom strankam na željo blago tudi na dom. — Za mnogobrojni obisk se priporoča spoštovanjem

Hinko Privšek, trgovec.

Nizke cene, točna postrežba.

3289

Ako kašljate

ali težko sopete (astma), poskusite
slavonski zeliščni sok
iz orlove lekarne v Pakracu.

Z izbornim učinkom istega boste gotovo zadovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. — Ako bolehte na
želodčnih boleznih

ali na boleznih na črevih, potem zahtevajte v lekarnah znamenito znane

pakraške želodčne kapljice
in iznebili se boste kmalu bolezn.

Cena: 1 steklenica slavonskega zeliščnega soka K 1-20,
1 „ pakraških želodčnih kapljic „ 1-10.
Kdor si teh ne more nabaviti v svojem stanovališču, naj isto naroči iz centrale
Lekarna „PRI ZLATEM ORLU“ v Pakracu (Hrvatsko).

Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Proda se iz proste roke pod ugodnimi pogoji posestivo v Tihaboju

ki obsega poleg lepega gospodarskega poslopja okoli 10 orlov n. j. travnikov in gozda. Odda se na željo tudi vse orodje ter nekaj goveje živine in prašičev. Plačuje se lahko v obrokih. Natančneje pove lastnik **Ig. Zidar v Tihaboju št. 19, pošta Sv. Križ pri Litiji.** 3529

: Suhe gobe :

češminjevo lubje, arniko, lipovo in bezgovo cvetje, sladke koreninice, korenine in perje od beladone in malih noric (lesjaka), jaternik, tršljik, podlessek i. t. d., kupuje

V. H. Rohrmann

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 28 in v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37.

2068 1

All ste že dobili fonografa zastonj?

Da povsod vpeljem svoje izborne najnovejše valjarje, imenovane „Goldhart“, sem se odločil, da razdelim 2500 fonografov. Zahtevajte prospekt, obenem vpsljite 10 vinarsko znamko in lahko prejmete zastonj in colnine pristo krasen koncertni fonograf. I. fonografski uvoz C. Löwin Dunaj VI., Gumpendorferstr. 111.

Tvrška Peter Kozina & Co.

družba z o. z.

2931

v Ljubljani, Breg šte. 20

kupuje vsakovrstne

ZOBOTREBCE

in plačuje lepo robo po visokih cenah.

Izdelovalci in prekupci pošljite vzorce s cenami.

Učenec

ki bi imel tudi priliko obrtno solo obiskovati, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom Friderik Roman, Radovljica

POPOFF
najboljši čaj sveta

UČENCA

sprejme takoj za mizarski obrt J. Kralj mizarski mojster v Trzinu, Gorenjsko.

8700 sra. c za dome

od konkurzne licitacije. Iste so iz najfinejšega šifona, s švicarsko vezeno in ajour in se pošilja po povzetju komad K 1-85. Nadalje

790 posteljnih prevlek

iz najfinejša tkanine, obrobljenih, najsolidnejše izvršnih, vsake velikosti, cela garnitura obstoji iz 2 pernic in 6 glavnih K 14-30.

Priložnostna prodaja 875

Emanuel Rotholz,
Dunaj VII. Neustiftgasse 77.

Rapiranje se v vseh jeziki. — Maročla marajo biti najpoznejše do srede na Dunaju.

NAJBOLJSI CESKI IZVOR!

Geneno posteljno perje!

1 kg sivoga skubljenega, do-
brega perja K; 1 kg boljega
K 2-10; polbelega K 3-10;
belega K 4-10; belega skubljenega
K 10; 1 kg izredno finega,
snežnobelega, skubljenega K
11 in K; 1 kg sivoga puha
K in 7 K; 1 kg belega puha
10 K; najfinjši perni puh
100 50

Dovršene postelje zelo napolnjene, iz zelo gostega jakotnega rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-bлага, pernica, 10 cm dolga, 11 cm široka z blazinama, vsaka 9 cm dolga in 5 cm široka napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 1 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinejšim s vsem puhom 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 1 K; blazine 1 in 4. — Za neprim. denar nazaj Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franko.

S. BENISCH v Dešenici šte. 71, Cechy.

Ceniki zastonj in franko.

Posestvo

obstoječe iz hiše, žage, mlina in gospodarskih poslopj z velikim zemljiščem se za primerno ceno prodaja. Vprašanja na **Jože a Celina, Jablanica 13, p. Ilir. Bistrica.** 3240 (1)

Vsi deli prevzeta glavno-ročne-tkalnice v horách Orlických, ponudim trgovcem krošnjariem k kar tudi zanesnikom

dolge ostanke blaga

zajemno brez napaka in pristojbin. Kanafas za posteljno prevleko modni celofan za obleke bluze in srajce oksford, flanele za srajce modrikasto blago za domose obleke in kanafaske predpasnike barbant za obleke in spodnje obleke, obeljeno platno, platnene brisače, bele ali grobe srajce, dan po želji in po sbi za domo, gorasto v dolgosti 3-15 m v razvoju 25 in K 10 — po povzetju 2500 65-1 40-45 „ 10 „ trenko

Antonin Maršik, ročna tkalnica Olesnice v horách Orlických Cechy

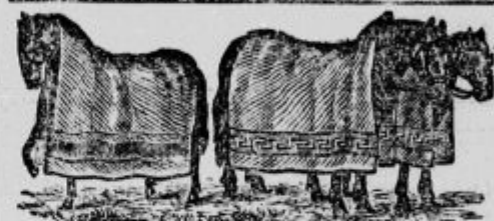
Ruh* iz platna brez šiva, obrobljeno: 150 cm široka, 200 cm dolga, pol oducila K 14-15, 150 „ 225 „ 15 „

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lonce 3 K 10 v, 2 lonce 3 K 10 v, 3 lonce 3 K 10 v. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Junič, lekarnar v Pakracu, št. 6, S avonisa. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3291 a

Konkurenčna budilnica K 2-90
št. 390 po am. sistemu, idoča v vsaki legi, zanesljivo kačica, za službo rabna, dobre kako. osti, s triletnim pisarnim jamstvom za dober in prav tek K 2-90, 3 komadi K 8-10, št. 390, z v temi svetilniko se kaza če o ploco K 3-30, 3 kom. K 5-10.
Nikar rizičat! Zamenjava dopustna ali denar nazaj.
Razpošilja po poštnem povzetju ali preposlati denarja prva tvornica ur
JAN KOLHARD a. in hr. dverni založnik v Brdu št. 671, (Češko). Glavni cenik s 3000 slikami zastonj in franko.

Združene tovarne za volnino prodajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le K 4-40 komad in K 8-60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150-200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koč

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastonj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weidbergerja Illosa, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostanj, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlinca, 2996 Fohringerja in dr. (1)

Stenska ura z budilcem, godbo

in bitno opremo v krasni naravno orehovi barvani omari, 75 cm visoka, bje pol in cele ure, budi in igra najlepše komade ob poljubni uri.

Cena kosu K 14-10,

brez godbe K 10-10.

3letno pisarno jamstvo. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju,

Maks Böhnell

Dunaj, IV., Margaretenstrasse 27/19.

Urar, sodnijsko zaprišeženi cenilec. Ustanovljeno 1840.

Nikel, rokopf ura K 3-10, srebrna K 7-10, omega K 18-10, srebrna verižica K 2-10, zlata ura K 18-10, zlata verižica kron 20-10, zlat prstan K 5-10, budilka K 2-10.

Zahtevajte moj veliki cenik s 5000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastonj in franko ne da bi se sililo kupiti. 2789 a

3291

Bolan želodec

vpliva na ves organizem na zelo škodljiv način, zadušila delazmožnost in škoduje na duhu. Neredna prebava in zaprtje sta povzročitelja mnogih bolezni, kot izvrstno, lajšajoče in zanesljivo učinkujoče sredstvo se priporočajo Orkeny-jeve Cascadin tablete. Pol skatle 1 K 20 vin., cela skatla 2 K 20 vinarjev po povzetju samo iz

ekharne „pri dospelosti“ v Budapešti, Josefstr. 64, Depot 29.

Redka prilika za na up!

P. n.

Pod ugodnimi pogoji sem pooblaščen, da vso tvorniško zalogo nastopnih serij prodam samo po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Vzorci se ne oddajo, pač pa se neugajajoče vzame nazaj. — Kupon 30 do 35 m obsega: 110 cm široko damsko blago „Pepita“ (najmanj 5 m dolgo), celir, flanela, barhent za spodnjo obleko, oksford, kanefas, tkanine „oblastveno varovane“, potiskani celirji. — **Ves kupon stane 13 K.** — Žepni robci od K—60 do 10 K tucat belih ali barvstih. Platnene brisače od K 45 do K 10 — tucat. Garniture od 5 K do K 10 —.

Oton Bekera, c. kr. finančne straže nadpreglednik v p. Tvorliška zaloga št. V. Nachod, Češko. 3322

Med sežno ceno, nedesežno dobro in solidno!

Izredno ugodna nakupna prilika za kupovalce, razpoložljivi tudi privatnim, specialno pripravno za blazinje nakup.

Kupon A 30 do 35 metrov K 11'80
sortirano in sicer flanela za srajce, barhent, Pepita, delatin, krizet za spodnja krila, modrotisk za kuh. predpasnike in domačo obleko, oksford za srajce, kanefas

Kupon B 30 do 35 metrov K 14'50
sortirano in sicer 110 cm široko blago za obleko (najmanj 5 m) 80 cm celirja, šlesko platno, velurna flanela, oksford za turiste, kanefas, delatin in barhent za obleke.

Kupon C 30 do 35 metrov K 16'50
sortirano in sicer velurna flanela, barhent, kašmir, franc. platnov barhent in najnovejši celir s svinatimi elektri.

Kupon D 25 metrov K 16'50
110 cm široko blago za obleke „Pepita“ za 5 polnih oblek.

Kupon E 25 metrov K 16'—
120 cm širok damstni kanefas, cvetlični vzorci in ornamenti in 120 cm širok kanefas znamka „Gut bürgerliche“

Kupon F 30 do 35 metrov K 15'—
najfinije beljeno, izredno voljno platno „Edelweiss“, obl. varovano, tudi ob najmočnejšem pranju s klorom nepokončljivo.

Kupon G 6 rjuh brez šiva K 10'80
230 cm dolgih, 150 cm širokih iz najmočnejšega, izredno stanovitnega usnjatega platna

Kupon H 6 rjuh brez šiva K 15'—
235 cm dolgih, 150 cm širokih, zajamčeno najzlahtnejša platnina, moja predobro znana znamka „Jekleno platno“.

Kupon J tucat dvojnodamstnih brisač K 8'50
50/110 cm dolgih, prekrasen secesijski vzorec, popolnoma bela, gostovita čistoplatnena kakovost 6/110

Kupon K garnitura brokatnega damasta, belega K 16'20
to je 18 m, 120 cm širokosti, za dve komplet. i preobleki, najmodernejši vzorec.

Kupon L garnitura francoskega fu-lardnega damasta K 26'40
najfinija svilnata kakovost, 9 m 50 cm šir., za blazinice, 8 m 40 cm, 135 cm širokosti, za gornje postelje (za 2 komplet. posteljni preobleki).

Kupon M 15 m 180 cm šir. sifona (Kapfen-Chiffon) znamka S K 21'—
Vse izborna brezhibna kakovost, za najsolidnej. o izvršitev jamči moj dolgoletni sloves. Pošilja se po 3-49 povzetju. 4-1

Za nengajajoče se znesek takoj vrne.

Vzorci vseh mojih izdelkov po tvorniških cenah pošljem na željo vsakomur poštino prosto.

Tkalnica za platno **R. HORNER, Nachod.**

Edina izborna prilika za nakup za trgovce manufakt. blaga in za krošnjare naravnost iz tovarne. — Razpošilja se tudi zasebnikom,

40 m ostankov sortirano po želji 15 K

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnja oblačila. — Flanela, lepo kizaste, za srajce in bluze. — Delatin, za robce, za obleke in bluze. — Angleski celir, 80 cm, širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame. — Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domačo obleko. — Kanefas za posteljne prevleke v živahnih barvah. — Oksford za moške srajce, izborna trpežna kakovost. — **Do gost ostankov 3 do 16 m.**

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaša in se lahko pošilja brez franka. — **Čez 100 priznanih pisem**

40 metrov finega, polsilenega hamburskega platna za damsko bluze in posteljne prevleke in najfinije životno in posteljno perilo, sortirano z belimi krizetom za spodnje perilo samo **K 17'80.** — Otokova, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljših tkanin, trpežna kakovost, zajamčeno platno, kos **K 2'40.** Najmanjše naročila 6 kosov, Pošilja po povzetju

Tkalnica Julij Kanter, Baby pri Nachodu (Češko).

Zbirko vseh mojih izdelkov s tovarniškimi cenami pošljem vsakomur za poskusno zastoj, drugič samo proti pošiljavi 10 vin., v znakah. 1010 — 1

Palniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Hineletra** v Gubljani Kolodvorske ulice 20. **Kakovostni Pojasnila dajo se brezplačno.**

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

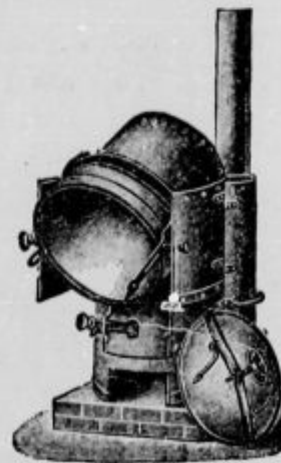
Brzoparilniki za krmo ALFA so najboljši!

Velika prihranitev na času, 2995 12-1

na kurivu in najboljša krma to so največje prednosti istega!

Zahtevajte cenike! **istega!** Dopisuje se slovensko!

Delniška družba Alfa Separator Dunaj XII.

Zakaj ne kupite čaja

naravnost iz prve roke??

Pošiljam po poštencem povzetju 1 kg najfinjšega čaja 7 K. Uvoz najfinjšega čaja, pravega rumu

R. M. Zorč, Jesenice, Gorenjsko. 3254 5-1

BUDILKA

s srebrnim zvoncec

(znamka Jungbans). 21 cm visoka, nikl ali baker, 30 m dolga, budi glasno, z daset. donec s srebrnim zvoncec, najboljša in najglasnejša budilka.

Cena kosu K 5'—
Navadna budilka K 2'—
Z dvojnimi zvoncec K 3'—
S svetlečim kazalnikom K 4'—

Sleto jamstvo. Zamenali ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju.

MAKS BÖHNEL

Dunaj IV, Margaretenstr. 27/33.

Urar, sodniško zaprišen cenilec. Ustanovljeno leta 1840. Zauzevajo moj veliki cenik s 1000 slikami, ki se pošlje vsakomur za stonj in franco ne da bi se sililo kupiti. 2789c

Milijoni dom in

gospodov

rabijo

„Feeolin“

Vrnilite svojega zdravnika, ni li „Feeolin“ najbrljše kosmetično sredstvo o za kožo, inse in zobel se tako malo čisti obrz in se grše roke postanejo takojza izokrenčane in lične z uporabo „Feeolin“. „Feeolin“ je iz t. n. nriplemenitejših in svežih izi prirejeno anglesko milo, naravile o, čis o polti nezne bele roke. „Feeolin“ je obzno, najboljšo onle n milo za vsakdanjo vporabo. Kdor rabi „Feeolin“, ostane madi in cp Zavežemo se povrnti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s „Feeolinom“. Cena kosu K 1, 3 kosl K 2'50. 6 kosov K 4. 12 kosov K 7. Pošilja M. FEITH nesl. Dunaj, VI. Mariahilferstr. 45c; dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhie, ter tudi pri A. Wencu degeria, Rihard Sutniku, lekarni pri „Zlatem jekleni“, 28-0-1

Najboljša in najcenejša obivanja

za muzikalijske vsake vrste kakor harmonike, gosti, citre, pišalce, gramofoni itd. po najnižjih tovarniških cenah. Dobre gosti K 4'80, 5'00, 6'—, 6'80, 7'00, tok zraven K 4'80, 5'10, 5'40, 5'80 2'—
Najboljša harmonika K 4'80, 5'20, 5'40, 6'20. Koncertne citre K 15'—, 18'—, 25'—, Akord citre K 3'50, 4'—, 6'—, — Nikak rizik! Zamenaj dovoljena ali denar nazaj! — Pošilja proti povzetju c. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad,
Brüx št. 966 (Češko).
Hurtov. glavni katalog s 3000 slikami zastoni in franco

Daje po

4¹/₂ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

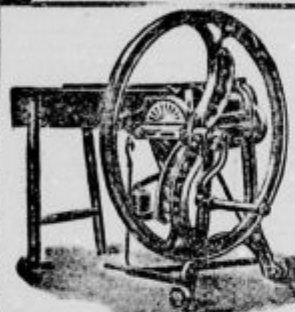
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4¹/₂ % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik

2553

Kdor želi
kupiti

dobro slamoreznico

Karol Kavšeka nasl. **Schneider & Verovšek**
Dunajska cesta št. 16.

ali kakšni drugi poljedelski stroj ter sploh železnino vse vrste za stavbe, orodje itd. najseobrnenatvrdo

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Točna postrežba, nizke cene.

Najprimernejše darilo za našo dečo je

Od basni do basni

čokoladna knjižica s podobami. Cena K 2[—], po pošti franko K 2⁴⁰.

Bonchéés à la reine Peppermint-Lozenges Amerikan-Walt-Honey.

Specijaliteta:

Lu-Sin, Gigant, Klairon.

Martínerov češki kakao.

Čokolada reformna in mlečna.

Vse druge obeske za božično drevo po najnižjih cenah ponuja na izbiro

Prva češka akc. družba tovarov za orient.

sladk. izdelke in čokolado v Kral. Vinogradih

preje A. MARŠNER.

Zaloga: Ferdinandova tr. „Platz“ V. Vavarske nam. (proti Primasovum). Dunaj IV. Theobaldgasse 4. 3592 I

AMERIKA

Kdor se za **AMERIKO** zanima
dobi na željo

brezplačno poiznanila za najboljšo vožnjo v Ameriko

CESARSKI PARNIKI:

Kaiser Wilhelm II. dolg 215 metrov
Kronprinzessin Cecilie dolg 215 metrov
Kronprinz Wilhelm dolg 202 metra
Kaiser Wilhelm der Grosse dolg 198 metrov
pripeljejo potnike v 6 do 7 dneh iz Bremena v Newjork.

Odhod iz Bremena vsak torek.

Ti cesarski parniki vozijo edino iz Bremena; kdor se hoče voziti na cesarskih parnikih, more potovati sigurno brez zaprek, ker nima nihče prave, da bi mu to zabranili. Vsakemu je dano na prosto voljo, da sme za svoj denar, na lastne stroške potovati kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse št. 30.

Odpredna popotnikov od Bremena v Ameriko, Avstralijo in Afriko.

Najnižje cene! Dobra postrežba!

!!!

ELEKTROMOTORE IN DINAME

z najmanjšo porabo toka in moči dobavlja najboljše in najceneje 3312 1—1

Brigittenau-ska elektrotehnična tovarna Dunaj XX., Wintergasse števil. 18—25. Izvršitev kompletnih električnih naprav dveletno jamstvo, nizke cene, zelo ugodni plačilni pogoji.

Motorje najboljšega sistema, mline in stiskalnice za grozdje in sadje. Železne blagajne, stavbene potrebščine in vso železnino in drugo

dobavlja po najnižjih cenah slovenska veletrgovina z železnino **FR. STUPICA** v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, samotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

V Ameriko
in Kanado

zlozna, cena
in varna

vožnja s
H 2927 **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonia, 20. decembra 1909, Pannonia
11. jan., Saxonia 23. febr. 1910.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 18. dec. 1909, 8. jan.,
26. februar, 19. marca, 9. aprila 1910, Mauretania
11. decembra 1909, 29. januarja, 19. februarja,
12. marca 2. aprila 1910.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Najnižje cene pri „Janezu“ na Vodnikovem trgu! Priporočila se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ZELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika

kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega

1036 blaga za moške in ženske obleke

od najceneje do najfine vrste, dalje vsakovrstnih rut,

nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd.

NAJNIZJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!

Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah

da so bili svetli in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna boleča brada in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerg, Kodanj. — Podpis, priporočam uporabo pristin, neprekosljiv, danskega „Mos-balz“, vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta: po 3 tednih uporabi „Mos-balz“ so prišli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gosp. M. C. Andersen, Nj. Vester-gade 5, Kodanj. — I zavoj „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti preplati ali povzetju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 8 28 1-1

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Danemark,

10.000 kron nagrade golobradoem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balz“ je provzročil, da je zrastle brada in lasje tekom 8 dni. Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljajo „Mos-balz“, da jim raste brada, obrvi in lasje, ker je učenj. dokaz, da je „Mos-balz“ edino sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8-14 dni vsled vplivanja na brbončice provzroči, da prične lasje takoj rasti. Neškodljivost je znanstveno.

— 10.000 kron v gotovini —

plačamo golobradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasovje, ki je brezuspešno uporabljal „Mos-balz“ šest tednov. Naša tvrdba je edina, ki da tako jamstvo. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo nujno pred ponarejanji. — Polzkuš z Vašim „Mos-balzom“ se je obnesel. Tekom 8 dni se je že pokazala rast las, in v zvezi temu, da so bili svetli in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna boleča brada in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerg, Kodanj. — Podpis, priporočam uporabo pristin, neprekosljiv, danskega „Mos-balz“, vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta: po 3 tednih uporabi „Mos-balz“ so prišli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gosp. M. C. Andersen, Nj. Vester-gade 5, Kodanj. — I zavoj „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti preplati ali povzetju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 8 28 1-1

(Dopisnice frankirati z 10 vin. znamkami, pisma s 25 vin.)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Ceno češko posteljno perje!

I. ko novo skatlj K 0-60, polje 12 — cela kol pub mehko skubljeno K 15 — K 24 — razmnoženo kol pub mehko skubljeno K 20 — K 30 — Poslila ranko po povzetju. Anonimna dovoljena proti povratni postavit. Bene-dikt Sachsel, Lobes 159, pri F. H. L. 3224 6-1

Nikakega strupa

ampak samo naraven izdelek vsebuje proti mučnemu krčnemu kašlju zdravniško in kliniško najbolj priporočeni

Thymomel Scillae

Siljajni, presenetljivi uspehi.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!

1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenice proti naprej pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v

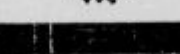
B. FRAGNER-ja lekarni

c. l. kr. dvor. dobavitelja

Praga-III., št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Pazir na ime sredstva, izdelovalca in varstveno znamko.

Posteljna vlaga.

Odstranitev takoj z uporabo „VSTANI!“, zakonito zavrovano. Starost in spol se naznači. Knjižico pošlje zastoj „Zavod Aesculap“ 431, Regensburg, Bavarsko. 2284 32-1

Višjega stabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in gluhost tudi ako je že za 3220 starano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri „Crnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

3000

slik vporabnih reči in daril vseh vrst ima mo-nainove ši glavni cenik, katerega pošljem na zahtevo vsakomur

== zastoj ==

ar poštine prosto.

C in kr. dvorni založnik

Jan Konrad,

Brux št. 994 (Češko)

Zastoj

In poštine prosto dobi vsak moj glavni cenik s čez 3000 slikami o porabnih stvarih in darilnih predmetih vseh vrst, ki ga na zahtevo pošljem takoj.

C. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad,

Brux št. 991. (Češko)

BOŽIČ 1909!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddativso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša s:palnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80 — ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebro je znano, je skozinskozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta ineratnetemelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

božično in novoletno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v A. Hirschberg-a eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstrasse 19 O. Telefon 14597

Posilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej pošlje. — Čistilni prašek za njo 20 vin. — Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). — Izvleček iz pohval. pisem: Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana. Otton Bartusch, c. kr. stožnik v 27. pešpotku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Preboidu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovačević, ravnatelj pomož. uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904. 3208 3-1

Tiskala Katoliškotiskarna.